

1104

Ramón Campmany y Cassimir Giralt

La
Barcelonina

Comedia en tres actes

12
Imprempta Baxarias - Mitjà de Sant Pere, 55

La Barcelonina

Ramón Campmany
y Cassimir Giralt

La Barcelonina

COMEDIA EN TRES ACTES

Queda prohibida tota reproducció, traduccióyrepresentació sens permís dels autors.

La Sociedad de Autores Españoles, es la encarregada de cobrar els drets.

Queda fet el dipòsit que marca la lley.

Imprempta BAXARÍAS

Mitjà de Sant Pere, 55

BARCELONA ::::: 1912

A la eminent y gloriosa primera actriu

Donya Marguerida Xirgu

que feu una genial creació del paper de protagonista, dediquen aquesta obra com a petita mostra d'agrahiment y devoció.

Els Autors

Digitized by the Internet Archive
in 2011 with funding from
University of North Carolina at Chapel Hill

PERSONATGES

Mercè	18 anys.
Isabel	20 »
Rita	50 »
María	16 »
Rosa	60 »
Layeta	20 »
Manuel	25 »
Jordi	55 »
Pere	57 »
Lluís	23 »
Serafi	30 »
Jaumet	18 »
Un home.	

L'acció en una petita ciutat de Catalunya, Dreta
y esquerra les de l'espectador.

Aquesta Comedia s'estrenà en el «Teatro Principal» de Barcelona, el dia 24 d'Octubre de 1911, corrent l'interpretació a càrrec respectivament de:

<i>Senyores</i>	<i>Senyors</i>
Xirgu	Nolla
Santolaria (F.)	Aymerich
Faura	Viñas
Balestroni	Amorós
Guerra	Daroqui
Ferrandiz	Vives

Direcció: Enrich Gimenez.

ACTE PRIMER

L'escena, una espaiosa sala de planta baixa amb vistes a un jardí, en el fons, en el que hi hà un brollador. Dugues portes a la dreta y altres tantes a l'esquerra. Al fons, una gran vidriera amb cortines en l'interior, que deixen l'escena a mitja llum. Mobiliari antic. Joc de cadires y un piano cobertes amb fundes blanques. Una cònsola, una tauleta amb diaris y recado d'escriure; altra tauleta en primer terme, esquerra, amb una petita caixa a sobre... Timbre; un retrat sobre la cònsola. Pintures, objectes d'art, etz... Les deu del matí.

ESCENA PRIMERA

ISABEL y JORDI

La primera, entretinguda en una labor de ganxet. Jordi, inclinat sobre la tauleta, armat de martell escarpa y estenalles, atrafegat en destapar la caixeta que conté minerals.

Jordi. (*Amb satisfacció*). Magnific!... Aquesta vegada el meu col·lega de Barcelona quasi n'ha fet un xic massa. Li estaré agraït tota la vida. Es un subjecte excelent.

Isabel. Però si no'l coneix!

Jordi. Ni cal que'l conegui pera les nostres relacions científiques. Ens entenem perfectament per cartes. Ademés; un dia o altre l'aniré a veure. Sabs lo que conté aquesta caixeta?

Isabel. Pedres. No es difícil endevinarho.

Jordi. Pedres! pedres!... Minerals, deus volguer dir!... Y quins minerals!... Quins minerals!... La «Esmeragdita», la «Actinota», la...

Isabel. Quins noms més estranys!

Jordi. Oh! la Mineralogía té una nomenclatura esplèndida, exacta, ferma... (*Forcejant la tapa de la caixa*). Hum!... Veus? La tapa d'aquesta caixeta, també ho es bastant de ferma!

Isabel. Aveure si's farà mal.

Jordi. (*Assegurantse les ulleres*). No tinguis por... La darrera vegada el meu col·lega va enviar-me magnífics exemplars de «Talco», «Clorita», «Olivino», «Opal», «Cuarzo», «Epidota.»

Isabel. Epidota? Quin nom més estrany!

Jordi. (*Amb aire d'importància*). Cap d'aquests secrets s'escapa a nosaltres. El mot «Epidota» ve de Epi-dota. Epi, que vol dir... (*Picantse un dit amb el martell*). Uyl

Isabel. (*Repetint-ho distreta, sens aixecar la vista de la labor*). Epi-uy.

Jordi. (*Ficantse'l dit adolorit a la boca*). Uyl... Vyl...

Isabel. (*Repetint-ho maquinalment*). Uy... (*Adonantsen*). Que s'ha fet mal?...

Jordi. Un cop als dits. Ayl L'un glal... L'un glal...

Isabel. Ja li deia jo que's faria mal. Li posaré una mica de d'arnica. Aixó li anirà bé. (*Aixecantse*). Ja veurà... Ja veurà...

Mutis.

Jordi. (*Se mira'l dit posantse a l'altura dels ulls. Resta uns moments distret amb el dit a l'aire*). Vetaquí que no n'estic pas ben segur. «Epidota», «Epidota.» (*Amb el dit al front en actitud de rumiar.*) Vindrà del grec?... Epi-dota, Epi-dota.

Isabel. (*Reapareix amb una ampolla y un got*). Es qüestió d'un moment. (*Omplena'l got y s'hi apropa*). Vingui.

Jordi. (*Distret amb les seves cavilacions. sens recordarsen*). Ah, sí!... (*Un moment de dubte com cercant el dit adolorit*). Té; are no

sé si es aquest dit o es aquest altre que m'he picat.

Isabel. Això rail Els curarem tots dos. Fiqui la mà aquí dintre.

Uns moments. Ella aguanta' got. Ell resta amb els dits a dintre.

Jordi. (*Mormorant, com per ell mateix*).— E-pi...pi.

Isabel. Pica?

Jordi. No, no, però...

Va a retirar la mà, adonantse de que ella resta en peu.

Isabel. (*Comprent, sens deixarli retirar els dits*). Xistl. Vingui (*Caminen a un pas fins a la tauleta aont ella deixa'l got. Ell resta sempre amb el dit a dins*). Are un ratet aixís...

Torna a assèures reprenent la labor.

Jordi. L'estoïcisme dels homes de ciencia es admirable. Me venen a la memoria infinitat d'exemples. A cada full del llibre de la ciencia, hi podria haver l'esquela mortuoria d'una víctima, d'un martre. Y aquests martres han mort sens un crit, sens una queixa, sens un sospir. Són el únics hèroes autèntics. Desconfia sempre de l'heroïsme menys en aquests cassos. L'heroicitat es quasi sempre un «chantage».

Isabel. Un què?

Jordi. Un... com t'ho diré jo, are?... Un timo pel procediment del valor o del sacrifici. L'història'n vé plena d'hèroes que no passen, d'hèroes falsos. En cambi els homes

de ciència, oh!... Mutilacions... fins la mort! Rescentment... Fa quatre dies. Curie... el mateix Curie.. què me'n dius de'n Curie?... l'inventor del radium? Una víctima de la ciència.

Isabel. Però no'l va aixefar un carro o un camió?

Jordi. Oh!... Oh!... però... bé, si, el va aixefar un camió: es veritat. Però, creus tu que'n Curie passejava pel carrer com un qualsevol? L'home devia caminar preocupat amb els seus invents. Ve'l damió: l'enfila... xapl... (*Amb un moviment brusc de l'accionar tomba el got*). Ayl...

Isabel. (*Aixecantse y tornant a omplenar el got*). Oh! No's mogui. Una mica més.

Jordi. Doncs, sí; qui sab si el pobre Curie, sota les rodes del camió, tenia en un moment la visió científica més gran de la seva vida! A un ximple qualsevol no l'aixafa un camió.

Isabel. (*Asseyentse de nou. Amb estranyesa*). Vol dir?

Jordi. Vull dir que... be, be; veuràs. l'aixafa o no l'aixafa. Ja m'entenc jo.

Amb el mocador en la mà lliure sens retirar l'altra del got, s'aixuga els esquixos dels pantalons fent perillar l'estabilitat del got.

ESCENA II

Els mateixos y SERAFÍ. Apareix per la segona, esquerra

Serafi. (*A Isabel, asseguda en segon terme*

dreta). Bon dia. El senyor Manuel... qué es al seu despatx, potser? (*Adonantse de Jordi, que segueix sempre amb els dits dintre del got*). Ah, dispensi: no l'havia vist. Bon dia.

Jordi. (*Sense moures*). Bon dia.

Isabel. El meu germà ha sortit. De ónze a una el trobarà. Són les seves hores de despatx.

Serafi. (*Amb contrarietat*). Caratsus! Cregui que'm convé veurel. M'en passa unal (*Desde qu'ha entrat, no ha deixat de dirigir mirades plenes de curiositat a Jordi per la seva estranya actitud. Treu el rellotge, el mira, l'escolta y esguarda les parets com cercantne un. A Jordi*). Que té hora? Tinc el rellotge parat.

Jordi. (*Treyent el rellotge amb molta dificultat*). Les deu.

Serafi. Gracies. (*Mirantlo amb més estranyesa, passejant la mirada de Jordi al got y vice-versa*). Es clar: es tan d'hora encara! Ja ho comprenc; he vingut massa aviat. Ja'm dispensaràn, perque no sé lo que'm faig. Ho poden ben creure: qui pert el seu, pert el seny. En tota la nit no he pogut dormir.

Isabel. Pobre senyor. Ja'l planyol

Serafi. Ja te raó de plànyem. En fi: veurem si'l senyor Manuel m'hi posa remey. Ja'm faràn el favor de dirli qu'he vingut y que tornaré.

Isabel. Si'm fes l'obsequi del seu nom.

Serafi. (*Qu'estava distret mirant a qua d'ull a Jordi*). Ah, síl... Es veritat. Dispensi... no hi havia caigut... Me dic Serafi Llàstichs. No porto cap tarjeta... Que ho passin bé.

Estiguin bonets. (*Avensa uns passos mirant a Jordi més encuriosit que may. Torna enrera. A Jordi, indicant amb signes el fet de tenir la mà al got*). Perdoni l'indiscreció. Qu'es una prometensa, potser?

Jordi. No, senyor. Es un cop de martell.

Serafi. Ah! Comprenc, comprenc... que s'alivihí. (*Allargantli la mà y encaixant. A Isabel*). Passiho bé, senyoreta. (*A Jordi, també donantli la mà qu'ell encaixa*). Estigui bonet.

Mutis, porta esquerra, segon terme.

Jordi. Prssiho be.

ESCENA III

JORDI y ISABEL

Jordi. Que m'hi hauré d'estar gaire temps amb el dit en fresc?

Isabel. Oh! No sigui impacient.

Jordi. Estic desitjant examinar l'envió del meu col·lega. Gracies a ell, la meva col·lecció augmenta de día en día, Li estic extraordinariament reconegut.

Isabel. No sé pas d'aont les deu treure tantes pedres!

Jordi. Minerals! minerals!... Però la veritat es que jo també li he proporcionat exemplars raríssims. La última vegada...

Isabel. (*Interrompintlo*). Però no li va enviar unes llangonisses l'última vegada?

Jordi. (*Un xic confós*). Sí, sí,.. però... es que no sempre's tenen exemplars a ma, sobre tot pera una colecció tan complerta com la del meu col·lega. Además, alló va easser un obsequi, un delicat present. Veurás, jo no savia qué enviarli. Unes llangonisses no venen malament a taula, vaig pensar, y dit y fet. Oh! En una carta mol carinyosa va donarme les gracies y va enviarme una magnífica «Mica».

Isabel. Una mica, de qué?...

Jordi. (*Amb aire compassiu.*) Se m'oblidava. Vosaltres el profans, no'n sabeu res del vocabulari de la Mineralogía. «Mica» es un mineral. Se troba com altres minerals...

ESCENA IV

Els mateixos y PERE

Pere. (*Rient de la cómica actitud de Jordi y parodiantla.*) Que fas jocs de mans, ara?... Suposo que no deus pretendre foradar el got!

Jordi. Home, tant com aixól...

Pere. Ets molt capàs d'intertarho. Amb els teus experiments y les teves cavilacions ets temible... (*Per la caixeta.*) Holal qu'es aixó? El premi Nobel? Una pedrera, potser?

Jordi. (*Treu el dit del got y l'aixuga cuidadosament amb al mocador.*) T'equivoques llas-timosament. Aquesta caixeta conté veritables preciositats. Minerals raríssims.

Pere. (*Asseyentse.*) Ja ho he dit jo. Una pedreral

Jordi. (*Sospesant la caixa y pegantli petits*

cops nmb la má.) Y forses que'n contél Una maravella. Té sosçèsala.

Pere. Que't penses qu'es un meló?

Jordi. El meu col-lega de Barcelona es un gran subjecte, un sabí!

Pere. El teu col-lega de Barcelona es més qu'un sabí. Amb el vostre inter-cambi ha fet el miracle de conuertir les pedres en llongonisses.

Jordi. (*Amb mal humor.*) Que volies que li enviés?

Pere. No hi ha res que dir. Una llongonissa no deixa d'esser una cosa agradable y nutritiva. Y sobre tot menys indigesta que una pedra.

Jordi. (*Girantli l'espatlla y tornant a forcejar per obrir la caixeta.*) Bah, bahl...

Pere. (*Per les eines amb que forceja Jordi.*) Are m'explico lo del cit. Que't vols fer mal?

Isabel. Ja li deia jo que se'n faria.

Jordi. (*Obrintla després d'alguns esforços.*) Ah! Ahl...

Pere. Sensació! Van a apareixer els palets qu' envía el col-lega de Barcelona al meu germà.

(Fullejà un diari, llegintlo sens gran interés y sens deixart de mirar de tant en tant a Jordi.)

Jordi. (*Extraorninariamente curt de vista, va traient de la caixeta alguns minerals que apropa fins als seus ulls. Altres vegades fica materialment el nas dintre la caixa. Sempre amb entusiasme y admiració, abstret per complert en la seva feina*) Ahl... Ohl... «Zircón», «Andalucite». Sí, sí,... no hi ha dupte. Me trobo al devant de l'«Andaluci-

ta» y del «Zircón». Oh!... Ah!... Extraordinari!...

Pere. (*Amb aire triomfal, aixecant el diari.*) Ah!... Oh!... Qualsevol creuria que't dediques a aprendre les vocals. Totes aquestes pedres no son rès al costat de lo que porta el *Diario de Barcelona* Veuràs: «Llama la atención del señor Alcalde sobre la existencia de unos grandes montones de piedras que desde hace quince días obstruyent el tránsito rodado de la dalle de Montaner. Constituye esto un caso de incalificable abuso...»

Jordi. (*Interrompentlo, enfadat.*) L'abús lo estàs cometent tú amb les teves brometes. Altra feina tinc qu'escoltarte. Pero amb tot; que't consti. No sortiràs pas amb la teva. Ja'l sé jo'l motiu de les teves gracies!

Pere. Doncs, si'l sabs, no'm negaràs que tinc rahó.

Jordi. Pero't negaré que jo hi tingui cap culpa.

Pere. (*Deixa'l diari. Seriosament.*) Jordi! Un altre home al teu lloc, en moments com aquest agafaria les pedres y les tiraria per la finestra.

Jordi. Just Y faria mal a l'infelís que passés pel carré.

Pere. Are soc soc jo'l que't dic que't deixis de bromes. Per bromes estém! Ni tu, ni els teus palets serviu pera rès.

Isabel. Però papà...

Pere. Ja sé'l que'm dic! Y ell també ho sab! Y tú també ho sab!...

Jordi. (*Parodiantlo.*) Tots ho saben!... Tots!... (*Cambiant de tó.*) Doncs, noy, prentho com vulguis, però Déu me'n regard de ficar-

mhi. Si en Manuel se'n vol anar que se'n vagi. No haig pas de ser jo qui li vagi amb sermons.

Pere. (*Encarantshi.*) Bé, molt bé!... Es a dir que tú li aproves que se'n vagi?

Jordi. Jo no apróvo ni desaprovo rés. Ja es prou gran.

Pere. Però en cambi no protestes de que jo hagi de fer un paper ridícol. Que dirà en Marsal? En el precís moment en que arriba a casa la seva filla, en plé istiu y sens que rés ho justifiqui, el «seuyoret» se'n và a Barcelona. Sembla que li fassi pór la Marcé!

Jord. (*Malhumorat deixant la caixeta ja buida a terra, al costat de la taula.*) Per què ha de ferli pór la Marcénet?

Pere. Perque tant ell com tots vosaltres, y tu el primer, sou uns feréstecs. Sembla que us fassi por la gent! En Marsal ens fa l'honor de permetre que la seva filla vingui a passar una messada entre nosaltres, que es com si diguessim, que l'alegria y l'animació ens vinguin a fer una visita, y ja us tenim esverats a tots. Tu més que may cap ficat amb las teves pedres; en Manuel parlant de marxar a Barcelona, y aquesta amb el seu posat de monja en éxtassis, sens una rialla pera rebre a la Mercé.

Isabel. Però que vol que rigui, qu'estigui contenta per forsa?

Pere. Per aixó'm quexio! Per aixó m'exclamo Ahont son els joves d'aquesta casa? No ni hi han; no n'hi han! (*A Jordi.*) Suposo que no tindràs el valor de negarmho no n'hi han de joves a n'aquesta casa!

Jordi. (*Sens adonàrsen, preocupat en classificar els seus minerals, y en col·locarlos en*

una capsa amb petits departaments, en quina feyna ha tornat a abstréures del tot.)
Ahl ..

Pere. (*Aixecantse y passejant a grans passes.*)
No us hi sembl u pas gens amb mí Jo, vell y tot, encare sento devegades que l'alegría en burxa per dintre y... vaja! Que no puc avenirmhi a semblar una óliver com vosaltres. (*A Jordi.*) Me penso que no tindrás la pretenció de afirmar que us hi sembla amb mí,

Jordi. (*També sens oirlo, més abstret que may en la seva déria.*) Bé... molt bèl

Pere. (*Cridant.*) Molt malament, dic jo!

Jordi. Que t'empatolles, are?

Pere. A qui li ha de venir a n'en Manuel fugir d'una joveneta tant estimable com la Mercé?

Jordi. Si'l xicot aquí s'hi aborreix.

Va a rependre la feyna y al avenir un pas ensopega amb la caixeta. La col·loca a l'altre costat de la taula.

Pere. No, no... Aquí y a Barcelona, per tot es igual en Manuel. Es per ella que vol anàrsen.

Jordi. Encara'm faries cremar.

Pere. Sou una colla de vells!

Isabel. Papà... oncle: no s'enfadin.

Pere. (*Que s'haurá apropat a la tauleta, agafa maquinalment un mineral, amb el que pega petits cops a la taula*) Si, senyor! Si, senyor!... Si, senyor! En Manuel no ho sembla un jovel

Jordi. (*Esperat, tement pels seus minerals y*

protegitlos amb les mans.) En Manuel semblarà lo que vulguis y no m'amohinis!

Pere. (*Amb un derrer cop, deixant el mineral y tornant a passejar a grans passes.*) Es extraordinari! Extraordinari!... Uns joves que no ho son de joves. Un vell que ho es massa de vell. (*Deturantse devant d'Isabel.*) Sempre m'havia cregut que vosaltres havieu de retornarli l'alegría a n'aquesta casa; aquella alegría que va fugir amb la teva pobra mare que al cel sigui. Però a n'en Manuel el titoi d'advocat l'ha revestit d'un encarcament abominable, y tu, tu has vingut del vingut del convent convertida en una novicia. Una novicia trista y ensopida.

Isabel. Però, papá...

Pere. Si, senyora: una novicia! (*Torna a passejar.*) May m'ho podia pensar. May m'ho podia pensar.

ESCENA V

Els mateixos, MANUEL y al poc y mes tart ROSA

Manuel. (*Apareix porta segona, esquerra. Deixa'l berret sobre una cadira.*) Bon dia.

Isabel. Bon dia Manuel.

Pere. Hum!

Jordi. (*Sens adonársen. Atentíssim en la seva feina.*) «Hiperstena», «Horblenda»...

Silenci. Manuel s'asséu y llegeix el diari.

Rosa. (*Apareix porta esquerra, segona, portant una maleta y una sombreroera. A Manuel.*) Quins trajos vol que li posi a la maleta?

Manuel. (*Sens deixar de llegir.*) Qualsevols.
Els que vulgui.

Pere. (*Deturantse davant de Manuel.*) Tant mateix vols anàrten?

Manuel. (*Indiferent. Sens deixar de llegir.*)
Sí, papá.

Pere. Hum!...

Torna a passejar

Rosa. Li posaré el blau y'l gris. Camises,
colls, punys...

Manuel. Sí, si...

Rosa. ... Corbates, mocadors, sabates ..

Manuel. (*Interrompentlo. Amb impaciència.*) Si dòna; tot lo que vulgui!

Rosa. ... Li posarè les camises de dormir, les
sabatilles...

Manuel. (*Nervtós.*) Tot! Tot!... Ja li he dit.
Vagi.

Rosa. Sí, senyoret. No tingui por. No hi faltará rès

Mutis per la porta contraria de la
que ha entrat. Silenci. Pere no
ha deixat de passejar. Manuel
llegeix. Jordi classifica 'ls minerals
Isabel segueix en la seva labor.

Pere. (*Deturantse davant de Manuel.*) Tant mateix ja t'hi has pensat bé en marxar a Barcelona?

Manuel. Sí, ja l'hi he dit.

Pere. Donchs a mi'm sembla que no y permetme que t'ho digui. Quina feine hi tens a Barcelona?

Manuel. Feyna?... Cap.

Pere. Y tot justament are, en aquets temps?

de calor, quan tothom ne fuig de ciutat; tu sens tenirhi cap feina que t'hi cridi, pensar anarhi? No ho comprenc.

Manuel. Vull distreurem una mesada.

Pere. Distréuret?... Bé; passém amb que vols distréuret. No ho vull posar en dubte. Pero ... que pensarà en Marsal de tu? La Mercé mateixa, que pensarà?

Manuel. Que vol que pensi? Ni en farà cas. Ni se n'adonará. Que té de particular que me'n vagi per uns dies?

Pere. Precisament una mesada, durant la qual s'escau la Festa Major.

Manuel. La Festa Major! Rahó de més per anàrmen. Ja ho sab, papá; les trobo insoportables aqueixa mena de festes de poble.

Pere. Y amb la Mercé aqui, també't senblaríen tant insoportables?

Manuel. No l'entenc... o l'entenc massa. Encare li dura la déria de casarme?

Pere. Com la Mercé no n'hi ha una altre. Te'ls pretendents a dotzenes. Per tots conceptes es un partit brillantíssim. Tu ets jove; en Marsal es un amic de tota la vida. Ja sé que no li desagradaría emparentar amb nosaltres.

Manuel. (*Encen un cigarret. Rient.*) Uy, uy, papá! Té una imaginació extraordinària. Vaia una fantasía!

Pere. Una fantasía que's pot convertir en realitat.

Manuel. Bah, bah!... No'n parlém més. May m'ha passat pel cap semblant cosa! Ja ho sab que no'm vull casar y menys amb la Mercé.

Pere. Un dia ó altre hi has de comensar a

pensar (*per Jordi.*) A no ser que vulguis fer com aquest conco feréstec... (*Per Isabel*) O com aquella que tira per monja.

Isabel. (*Mirant a terra.*) No seria pas cap mal aixó.

Pere. Que ho preguntin a n'en Lluís. Pobre xicot! Jo al seu lloc ja hauria deixat de venirhi a n'aquesta casa.

Isabel. Però si may m'ha dit res en Lluís!

Pere. Massa que's veu que t'estima. Però amb aquest posat teu n'hi ha per desesperar a qualsevol.

Jordi. (*Malhumorat.*) Vaja una fal·lera de casarlos! Sembla qu'els hi vulguis mal a n'aquestes criatures!

Li cauen a terra alguns minerals
y a l'ajupirse a collirlos, li rellisquen
els lentes. S'agenolla, palpant
a cegues, cercantlos.

Pere. Tu si que'ls hi vols mal amb les teves teories de solter impenitent.

Jordi. (*Agenollat.*) El matrimoni es la cadena dels resignats. Es el cansanci que's soporta. El fàstic que's presenta.

Pere. Les teves manies de solteró y el teu genit de vinagre si que ho son uu fàstic! En fí, no'n parlèm més. Per lo que a tu se refereix es inútil. Ja no hí ets a temps. El teu cor es una pedra més de la teva col·lecció.

Isabel. (*S'aixeca y s'apropa a Jordi.*) Que busca?

Jordi. (*Trobant els lentes.*) Malvinatjel Trencats!...

Pere. Ja has trencat les ulleres!

Jordi. (*S'aixeca y ensopega novament amb la caixeta, cayent casi en brassos de Isabel.*)

Ayl (*Acompanyatse de Isabel, a cegues, fins a asséures.*) De tot ne té la culpa aquest poca solta!... (*A Isabel.*) Ves al meu quarto. Al calaix de l'escriptori hi trobaràs els altres lentes.

Isabel. Vinc desseguida.

Mutis porta esquerra; primera

Pere. Ja veus com has fet tart pera'l matrimoni, fill. El tenir bona vista es una condició indispensable al marit. S'ha da fer l'ull viu. Ademés, son les de la cadena les que no't voldrien are y farien bé. No t has passat la vida dient mal del matrimoni?

Jordi. (*Distret en examinar els lentes pera lo qual s'els apropa fins a fregar els ulls.*) No hi hà remev. S'hauràn de canviar tots dos vidres. (*A Pere.*) Què dius?

Pere. Que has fet tart. Ets massa vell per casarte.

Jordi. Però que redimoni t'empatolles are? Per què m'haig de casar jo?...

Isabel. (*Entregantli els lentes.*) Tingui, oncle.

Pere. Bah, bah, no'n parlem mes. Lo important es qu'en Manuel se quedi.

Manuel. (*Deixant el diari que havia tornat a llegir y aixecantse.*) Decididament me'n vaig, papà.

Jordi. (*Netejant els lentes amb el mocador. Mormorant.*) Altra vegada?...

Pere. (*A Jordi.*) Tu, calla. (*A Manuel.*) Doncs, no'm sembla pas be y et demano que t'hi pensis millor.

Manuel. Estic decidit, papà. Qualsevol creuria que's tracta d'alguna cosa trascendent.

Jordi. (*Aixecantse y dirigintse a la tauleta. Mormorant*). Es lo que dic jo. Qualsevol diria que's tracta d'alguna cosa trascendental.

Pere. (*A Jordi*). Te dic que callis. (*A Manuel*). Si no per altra cosa, per lo poc delicat, per lo poc correcte que resulta que t'en vegis sabent que la noia d'en Marsal arriba a les onze. Què dirà que marxis tu a la mateixa tarda? Te sembla atenta la teva conducta? Els vuit dies, per la Mercè de l'any passat, que varem ser a Barcelona a casa seva, no's varen desfer en compliments y amabilitats? Te demano que't quedis.

Manuel amb displiscencia, toca el timbre.

Pere. Sí. Es la meva voluntat que't quedis. Ja't quedarà temps de marxar.

Apareix Rosa.

Manuel. (*A Rosa*). Deixi d'arreglarme l'equipatge. No marxo.

Rosa. (*Amb alegria*). Y passarà amb nosaltres la Festa Major?... Santa paraula!... Aleshores vaig a treure la roba y a desar la maleta. Ja hi tenia el traje blau y el gris. Les camises de dormir, els colls y punys...

Manuel. (*Asseientse. Impacient*). Sí, sí... tot lo que hi havia posat.

Pere. Prou, dona; no siguis pesada!

Rosa. Es que tinc una alegria que'l senyoret se quedi per la Festa Major! Si ell volgués faria la pols a tots els altres joves. Farien una parella a l'envelat amb la senyoreta Mercè!

Jordi. (*A Rosa Posantli la caixa a les mans*). Te; vésten. Cuita.

Rosa. Una parella que donarfa goig de vèu-
rela.

Mutis, porta segona dreta.

ESCENA VI

Els mateixos y LAYETA

Layeta. (*Apareix porta esquerra dreta*). Hi
hà la senyoreta Maria y el seu germà, el
senyoret Lluís.

Isabel. (*Aixecantse*). Fassils entrar.

Recull la labor.

Pere. Mira, noia. Me'n vaig a arreglar-me.
El tren arriba a les onze. (*Treient el rellot-
ge*). No podem perdre temps.

Isabel. Jo jaestic; quan vulgui.

Jordi. Que ningú'm toqui els minerals. (*Fre-
gantse les mans amb satisfacció*). Casi els
tinc tots classificats.

Mutis porta esquerra primera.

Pere. (*A Jordi. Cridant*). Vés; no fassis tart.
Tenim mitja hora escassal (*A Rosa que
reapareix, porta dreta, segona, portant la
maleta y la sombreroera, y va a atravesar
l'escena*). Ahont vas?

Rosa. Vaig a desar la maleta y la sombre-
rera.

Mutis porta esquerra, segona.

Pere. Fes enganxar el cotxe. Depressal (*A
Isabel*). Torno desseguida. La Maria y en
Lluís que'm dispensin. Vaig a arreglar-me
un xic.

Mutis porta dreta, segona.

ESCENA VII

ISABEL, MANUEL, MARÍA Y LLUIS

Apareixen porta segona dreta

María. (*Besant a Isabel*). Passavem per aquí a la vora y ens hem dit: pujèm a veure a l'Isabel?... (*Reprementse. A Lluis; encaixant*). Y a vostè, també, eh? Com està, Manuel.

Manuel. Molt be. Gracies.

Lluis. (*Que ha encaixat amb Isabel. Encaixant amb Manuel*). Ola, noi.

Manuel. Però, sèguin...

María. Un ratet; un ratet no mes, perque ens ha de venir a buscar en Jaumet. Oh!... No n'està poc de content!... L'hi han premiat una poesia en uns Jocs Florals.

Manuel. (*Amb sorpresa*). Una poesia d'en Jaumet!... Però en Jaumet fa versos?...

Isabel. No'n sabiem rès.

Manuel. En Jaumet poeta?... Però com ha estat això?

Lluis. (*Asseientse*). Oh, mira, res!... Va ser quan la setmana tràgica. Se trobava a Barcelona y l'espectacle dels convents cremant, crec que de repent va inspirarli una oda a Nerón.

Isabel. Reina Santíssima! Y això el va inspirar?

Lluis. (*Somrient*). Oh! no's cregui pas que ho alabés; molt al contrari. La poesia crec que's titolava «Nerón y els fets vandàlics».

Manuel. Però ahont redimoni ha sigut això?
Ahont ha explotat aquest xicot?

Maria. No ho sé, un nom tot estrany... Que'l sabs tu, Lluís?

Lluís. No, no ho sé... Cal si ha figit com un cohet! Veníem tots junts cap aquí; el carter li entrega uns diaris, passa els ulls per un... y ja'l tenim dringant com un cascabell. Crec que ha anat a ferho saber a tot-hom.

Maria. A n'aquesta hora la pobra de la seva mamà al menys haurà tingut de pendre aigua-naf, mitja dotzena de vegades. Estarà emocionadíssima. La senyora Repicó mare d'un poeta!... (*Mirant arreu*). Però y la forastera? Ahont es?... Que no ha arribat?

Isabel. Arriba en el tren de les onze.

Lluís. Així potser els estèm molestant. Deuen haver d'anar a rèbrela.

Isabel. Encara tenim temps. Ja avisarà el papà.

Maria. (*Amb desencant*). Quina llàstima! Me creia trobarla. Tinc més ganes de conèixe-la... Diu qu'es tan maca y tan... graciosa y tan elegante... que sé jol! En Lluís l'ha ponderada d'una manera extraordinària...

Lluís. (*Somrient*). Fa alguns dies que no saben parlar d'altra cosa. Oh! es una veritable obsessió! La Carmeta, la Magdalena, les noies del Revisor... Ha corregut la veu que arriba la Mercè... de si porta uns vestits tant extremats... uns barrets d'última moda... de si sab de pintar... de si canta, de si toca el piano...

María. (*A Isabel*). La Carmeta y la Laura de can Serral no s'han fet els vestits de Festa Major. Diuen que esperen els adorns de Barcelona, però això es una excusa. Per mi qu'esperen veure els de la Mercè per fersels iguals.

Manuel. (*Rient*). Ja es prou!

Lluís. (*Rient*). Oh, això no es rèsl Estàn intrigadíssimes!... (*A Manuel*). Són temibles; creu.

María. Jo li vull preguntar com s'ho arregla per tenir tants pretendents, com diuen que te. Si jo ho sapigués fer!...

Isabel. (*Escandalitzada*). Però, María; que estàs dient.

María. (*Sens inmutarse*). Ai, si filla; tant debò!... Jo'n sapigués com ella! No'm divertiria poc!...

Lluís. (*Somrient*). Oh, no'n fassin cas. Es una bogeta.

María. Ella que sab tantes coses... que ha vist. París y Londres y, que se jo, quants pobles!... els deu fer tornar bojós, bojós!... Quan jo tingui un *novio*! Quan me posin de llarc!..

Isabel. (*Reconvenintla*). María... però que dius?...

María. (*Sens ferne cas*) El primer *novio* que tingui el fare barallar amb el segón. El segón amb el tercer y el quart. Però jo no faré cas de cap d'ells. No soc tan total M'escriuré postals amb el quint y m'estaré al balcó esperant que passi el sisè...

Lluís. (*Rient de bona gana*). María... María!...

Isabel. (*Escandalitzada*). Oh!... Deu meul... quina criatural...

Manuel. (*Rient*). Bel molt be... Es deliciós. Pobres jovincels! ..

Maria. Y diu qu'es tan maca? tan bufona?... Oh! tinc unes ganes de conèixelal...

Manuel. (*Aixecantse y avensant vers la cònsola*). Miri: aquí hi ha el seu retrat.

Maria. (*Corrent a veurel*). Ah! sil... Veiam... (*Mirantlo*). Oh! Es primeja; te els ulls molt bonics! Grossos y negres! Magnífics!...

Lluís. (*A Isabel. Baixet*). Jo voldria parlarli, Isabel.

Isabel. (*Amb sorpresa. Confosa*). A mi?... De que?...

Lluís. (*Amb emoció*). No ho endevina en els meus ulls? en la meva veu?...

Isabel. (*Esquivant respondre y corrent a reunir-se a Marta y Manuel que segueixen amb el retrat*). No l'entenc, Lluís.

Lluís. Caratsus!

Maria. Te una cabellera esplèndida... Realment es hermosa la Mercè... oi Manuel?... No'm cansaria de mirarla.

ESCENA VIII

Els mateixos y JAUMET

Apareix porta esquerra, segona, esbufegant de cansanci, amb el barret de palla y el bastó a la mà y aixugantse'l front amb el mocador.

Jaumet. --Ja soc aquí. He corregut com una bicicleta... Que no'm feliciten? Ja ho deuen saber... Ah! Me'n descuidava! Bon dia.

(*Tot atrafegat, encaixant.*) Bon dia, Isabel... Manuel...

Manuel. (*Somrient.*) Si, si; bon dia, l'enhorabona y sigui. Deu estar molt cansat. Està suant.

Isabel. Ah, si; l'enhorabana, Jaumet.

Manuel. Y com ha sigut aixó?

Janmet. Molt sencill. Ja m'ho esperava jo. No podia fallar. Vaig tirar-hi divuit composicions. Es lo que 'm deya: una o altra petarà ..

Manuel. Ja es prou! .. Y ahont li han premiat la poesia?...

Jaumet. A Massanet de Cabrenys, però ja ho sentirem a dir... ja ho sentirem a dir. Per ara, que s'anotin el meu nom. Els hi asseguro que s'en parlarà de mil Molts poetes de nom quedarán a l'ombra.

Maria. Aixó serà un eclipse.

Jaumet. (*Rectificantla. Amb vivacitat.*) Un «eclipsi». Ara en catalá s'en diu un «eclipsi».

Maria. Be, vaja; es igual. Volia dir que vosté els «eclipsirà».

Jaumet. (*Amb orgull.*) Potser mes aviat de lo que's pensen. De moment, ja he guanyat un premi. Un trepitja-papers artístich.

Maria. Un que?..

Jaumet. Un «pisa-papeles», com vostés ne diuen. Crec que es fet d'un mineral raríssim preciós...

Isabel. Ja l'ensenyará a l'oncle Jordi. Avuy ha rebut tots aquells.

Manuel. (Y de segur que l'oncle Jordi li ofereix l'intercanvi amb una llangonissa!)

Jaumet. (*Li cau el berret a terra, y al ajupirse a cullirlo, li rellisca el bastó y el mocador. Amb gran confusió*) Macatzol... No'n fassin cas. Estic nerviós, emocionát... Tothom me felicita. Tothom me dona l'enhorabona. Crgint ho. Es un mareig. No's pot ser poeta llorejat!... La mamá se'm volia meujar a petons. No sap pas lo que li passa!

María. Al menys haurá pres aigua-naf tres vegades, oy?

Jaumet. (*Molt estranyát*) Ay ay! Si. Com ho sab?

María. M' ho figuraba. Com que la pobra senyora es tant... y se l'estima tant!...

Jaumet (*Trayent unes quartilles.*) Els hi llegiré la poesia.

Manuel. (Ja hem rebut!)

María. (Pobres de nosaltres!) Llegeixi, llegeixi.

Jaumet. (*Llegin amb tó comicament ampulós*) La mort del pastor.

María. Ay, que bonic: L'amor del pastor.

Jaumet. (*Rectificant*). No; es la mort, la mort del pastor. Lema: A Madona dolsa y tendre.

Es l'hora suau: es l'hora del mitj-dia.
Els aucells van cercant la llur parella
Toça impassible, en el dormit paisatge
passa una ovellet!...

El sol, un sol de foc, les flors coll-torsa;
brunzen en l'aire papellons y abelles;
sona en la calma un flaviol, y passen
dugues ovelles!...

Refla el flaviol tendres passades,
com dolça melodi, ressona en les orelles,
tot resta quiet, y en el silenci passen
fins tres ovelles!...

Maria. Que n'han de passar moltes d'ovelles?
Jaumet.

De sopte vibra en l'aire un crit agónic,
paren llur vol els papellons y abelles,
en tant en el paisatge foltes passen
quatre ovelles!...

L'airós flaviol callá per sempre;
el pastor s'ha estimbat entre les penyes,
reflava d'amor, tendre passada.

maria. (*Interrompintlo*) Si l Y passa tota la
remadal Y l'història està acabada!

Manuel (Vaja una animalada!)

Jaumet. (*Sorprés*) Ay, ay, si; aquí acaba.
Com ho han conegut?

Manuel. (*Dissimulant una rialla.*) Molt sen-
cill, home. Una hora o altra havien d'aca-
bar de passar totes les ovelles!

Jaumet. Els hi agrada?

Manuel. Ja ho crec.

Isabel. Molt be, molt be.

Jaumet. (*Amb modestia.*) Oh, no val la pena.
... No es aquest el meu estil. Jo sento els
madrigals y les flors de delicadesa, com un
cavaller de la Cort de Lluís XV. Ja veu-
rán... ja veurán...

Lluís. Y el programa de la Festa Major? Ha
fet el programa de la Festa Major.

Manuel (*Amb gran estranyesa*) També es en vers? (Decididament, m'en vaig a Barcelona).

Jaumet. Hi tinc tanta facilitat com escrivint en prosa. Ja veuràn.

Treu un imprés de la butxaca.

Maria. Llegeixi, llegeixi...

Jaumet. (*Llegint*). Programa de la Festa Major, que tindrà lloc els dies 16, 17, 18, 19, 20 y 21 d'Agost.

PROGRAMA

Amb una formidable tronada,
la festa major serà comensada.

Passa-calle brillant, tant si plou com si fa sol,
per l'acreditada banda «Els bailets de Monistro».

Solemnes festes religioses, professó y ofici cantat,
amb l'assistència honrosa del senyor diputat.

Sortijes perque la mainada s'animbi,
y al teatre, a les nou, *La Bohème* de Puccini.

L'uhidíssims grans balis a l'envelat,
que estarà per demés enllumenat.

Lluís. (*Intorrompent. A Manuel.*) Y a propòsit. Crec que al Cassino t'hant nomenat de la Junta de l'Envelat.

Manuel. (*Esverat.*) A mi?

Lluís. Sí no sé com varen quedar. Anit vaig sentir que ho discutien.

Jaumet. Si, si, ... jo també vaig sentirne alguna cosa.

Manuel. (*Aixecantse nirviós.*) Si, eh? no més me faltaria això!

Jaumet. Es interessant, oy, el programa?

Manuel. (*Impacient.*) Molt! Molt! Interessantíssim!..

Lluís. Y sobre tot original y nou. No crec que may se li hagués acudit a ningú fer un programa de festa major en vers.

Jaumet. Va esser una pensada.

ESCENA IX

Els mateixos y PERE

Pere. (*Entra porta dreta, segona. Habillat amb traço de carrer.*) Ja'm dispensaràn que no hiagi sortit fins ara. Ja 'ls hi haurà dit l'Isabel. Tenim els moments contats. Y vosté, María? Cóm està en Lluís?...

Encaixant.

María. Molt bé. Gracies.

Pere. (*A Isabel.*) Apa, noia. No podém perdre ni un moment.

Isabel. Ja estic desseguida. (*A Lluís y María.*) Ja'm dispensaràn, eh? Estic a l' instant.

Mutis, porta esquerra, primera.

Pere. (*A Manuel.*) Y tú què no vols venir?

Manuel. Tinc feina al despatx.

Pere. Bé, baix; ja hi aném nosaltres. (*Fregantse les mans amb satisfacció.*) D'aquí uns moments arriba la Mercé, la filla del meu gran amic, l'Arnau Marsal y Bonavía. Es

una criatura gentilíssima. Un angelet entremaliat y rialler. Ja la coneixeràn.

Maria. Me sembla qu'hem de ser bones amigues... Diu que sembla una estrangera?...

Peer. (*somrient.*) Casi, casi... potser sí. Miri: (*Com fent memoria.*) La Isabel fa un any y quatre mesos que ha sortit del Convent. La Mercé va sortirne un any avans qu'ella. Just! Ha passat a la vora de dos anys al' extranger. (*Impacient. Mirant arréu.*) Vols te jugar que aquell diantre d'home encara no està arreglat?

Manuel. A qui busca?

Pere. A haig de buscar? A n'en Jordi! Ni ngú més qu'ell té tanta catxassa! (*Cridant al peu de la porta primera, esquerra.*) Jordi! Jordi!... (*Dirigitse a la porta contraria cridant.*) Jordi!... Ahont serà?... (*Al peu de la portaprimera, dreta. Cridant.*) Isabel! Isabel!

Laleta. (*Apareix, porta segona, dreta.*) El cotxe fa rato qu'esperal

Pere. (*Impacient.*) Ves a veure si trobes a n'en Jordi.

Manuel. (*Amb un sorpir de resignació: les mans a les butxaques.*) (Res, que tot se conjura pera que formi part de l'rnvelat, que estarà per demés enlluminat.) Qué deia, Jaumet?

JauMet Tingui, ja'l lligarà. vostè mateix. (*Li allargu un «Programa».*) Y ja'm dirà quéli sembla. Me crec que bè m'ho mereixo?

Manuel. Sí, sí... jo ho crec que s'ho mereix. (*Cadena perpétua y tot mereixes.*)

Isabel. (*Reapareix amb el mateix trajo, però amb berret.*) Y l'oncle Jordi?

Pere. (*Molt impacient.*) Que sè jol N'hi ha per desesperarse.

Layeta. (*Reapareixent.*) No l'he trobat. Potser ha sortit.

Mutis.

Pere. (*Mirant el seu rellotge.*) Ané n. . anem. Deixeinlo! Qui sab ahont s'hau' à ficat!

Maria. Nosaltres també sortim. Passiho bè, Manuel.

Li allarga la mà.

Manuel. Passiho bé.

Lluis. Adeu, noy.

Jaumet. (*Encaixant.!*) Manuel... Ja me'n dirà alguna cosa.

Manuel. Sí,.. sí...

Mutis tots, menys Manuel, porta esquerra, segona.

ESCENA X

MANUEL, JORDI y al poc ROSA

Jordi (*Apareix porta esquerra, primera, tot atrafegat amb el berret a la mà y habillat com per sortir.*) Que ja esteu llestos?

Manuel. (*Amb sorpresa.*) Però d'ahont redimoni surt?

Jordi. (*Somrient felis*) Oh! Una preciositat!... Era al terrat a examinar dos minerals nous ala llum del sol.

Manuel. Doncs, miri: s'ha quedat a lluna... de Valencia, perquè ja son fora.

Riu.

Jordi. (*Mirantlo com encantat.*) Sí, sí... ahont?

Manuel. Ahont vol que siguin? A l'estació!...

Jordi. Maliat sigal .. Ves qui no els feia avissarmel

Manuel. Però, oncle; si l'han buscat per tot arreul Qui s'ho havia de pensar qu'era al terrat?

Jordi. Oh! Me n'hi vaig corrent.

Mutis porta esquerra, segona.

Manuel. (*Va a dirigir-se al despatx. S'atura un moment, nirviòs.*) Oh! No sé perquè'l papà es aixís. No tinc altre remey que quedar-me.

Rosa. (*Entra porta dreta, segona.*) Ah! Me descuidat de dirli. Ha vingut un senyor qu'ha dit qu'era client seu. Senyor... senyor...

Manuel. Serafí Llásticos. No pot ser altre. (*Com que no 'n tinc cap més de client que paguil*)

Rosa. Ha parlat amb la senyoreta y'l senyor Jordi.

Manuel. (*Enfadat.*) Just! Y ningú m'ha dit rés! Com si no'm vingués d'un client!... D'avuy en endevant, a les hores de despatx; si per casualitat no'm trobo a casa, farà el favor de fer esperar als clients. Que seg in, que prenguin tanda...

Rosa. Però si casi may ne ve cap de client!

Manuel. Precisament! No, n ve cap, pero... qui li ha dit que no vindran? Un día o altre han de venir! Aquesta es la manera de que vinguin, atenentlos, complint els recados que donguin.

Passeja a grans passos.

Rosa. Sí, senyor, sí; se farà tal com diu. Pot estar descansat.

Manuel. Massa que ho estic de descansat! Per aixó m'exclamol (*Un temps.*) Doncs no descuidarsen, eh? Els feu passar y que seguín. Que ve gent pero no molta? Els feu passar y que seguín. Que ve gent però... poca? També'ls feu passar y que seguín.

Rosa. (*Sense segones.*) Y si no ve ningú?

Mannel. (*Desconcertat.*) Si no ve ningú.. Digilshi que no soc a casa.

Mutis porta dreta, primera.

Rosa. Està bè.

Rest-a en escena enfeïnada en allitar les fundes de les cadires y posar aquestes en son degut lloc.

SCENA XI

ROSA, LAYETA y MANUEL

Layeta (*Entra porta dreta, segona, portant una carta.*) Una carta pel senyoret.

Rosa. És al seu despatx.

Mutis Layeta. Rosa ajusta recatadament les cortines deixant la escena a mitja llum. Reapareix Layeta y ajuda a Rosa en la feina indicada. Uus moments.

Manuel. (*Apareix porta dreta, primera, amb una carta desclosa. A Layeta.*) Que encare es aquí el que ha portat aquesta carta?

Layeta. No, senyor Ha dit que no havia de esperar resposta.

Manuei. (*Amb gran nerviositat. Caminant.*)
De la Junta de l'envelat, eh? Molt bé... Molt bé... (*Esquinçant la carta.*) Molt rebel...
(*Llensa uns trossets de paper a terra y segeix passejant cada vegada mes uerviós*) Es un càrrec que sembla fet exprés per mí (*Rosa s'apressa a cullir els papers de terra*) No faltaria més! (*Altres paperets a terra. Rosa 'ls recull.*) Nol... A una distinció tan agradable se contesta així! (*Altres paperets a terra. El mateix joc. Rosa que ha vingut casi persseguintlo amb la dèria de recullir els papers, ensopegua amb ell*) Que farà?

Rosa. Ay, perdoni. Recullia aquets paperets.

Manuel. (*Decidit.*) Inmediatament m'arregla l'equipatge. Marxo avuy mateix.

Rosa. Li posaré...

Manuel. Posihi dimonis, però vagi y cuytil!

Rosa. (Jesús, Maria y Josep)

Mutis, porta dreta, segona

Layeta. (Uyl Qu'està cremat el senyoret!)

Mutis porta esquerra, segona.

Manuel. Ara veuràn com contesto a cartetas semblants. El papà's posará furiós; ja ho se. Però entre la Festa Major, l'envelat y la ditxosa Mercè, aquesta ditxosa Mercé que'l papà té ficada al cervell sense que jo m'expliqui'l perquè... Ah! No, nol... Es una criatura amb el cap plé de pardalets, capritxosa, mimada, insufrible,... Ah! No, nol... Me'n va igl! Faré una carta per en Gibert a fi de que se m'encarregui del despatx y... (*S'asseu y escriu.*) «Amic Gibert: Per una causa que ja t'explicaré quan ens veurém, he tingut de sortir precipitadament...»

ESCENA XII

MANUEL, MERCE Y RITA. *Després LAYETA*

(Apareixen porta esquerra, segona. Mercé al veure a Manuel qu'està escrivint, li fa signes a Rita pera que no avensi y no fassi sorol. y de puntetes, arriba fins a Manuel y li tapa'ls ulls amb les mans.)

Mercé. Tat!... Qui soc?

Manuel. *(Després de palpar detingudament les mans de Mercé.)* Aquestes manetes tant fines y tant delicades no mès poden ser d'un angelet.

Meroó Doucs son d'un dimoniet. *(Retirant les mans)*

Manuel. *(Astorat sense saber quina actitud adoptar.)* Vostè?...

Mercé Si, soc jo. Eyl m'ho penso que soc jo.

Manuel. *(Pera dir alguna cosa.)* Vosté tant... entreinaliada y tant graciosa com sempre... Però com ha sigut que?...

Mercé *(Presentantli.)* La meva tía.

Manuel Dispensi; no l'havía vista... La sorpresa, perquè... sab? M'ha sorprés... *(Amaga la carta.)*

Rita. *(Encaixant)* Vol callar!...

Meroó. Nò'ns esperava?

Manuel. No; es á dir,... Sit... Però... miri: justa nént el papá l'Isabel y l'oncle Jordi son a l'estació a esperarles... No m'explico com no s'han trobat!...

Rita. Ja'ns ha sorprés no trobar a ningú a l'estació.

Meroó. Si, però ja li he dit a la tía: han fet, tart... el senyor Jordi es tant causer...

Rita. Vena! ..

Manuel. Just. Doncs es lo que ha passat. S'han entretingut un xic massa. Jo ho deya'l papá que farien tart .. Però, seguin.

Rita. Si'm permetè-?. . Tinc els ulls plens de pols. Voldria rentarme un xic la cara.

Manuel. (*Tocant el timbre.*) Amb molt gust.

Layeta Que mana?

Manuel. Acompanyi a la senyora a l'habitació de la Isabel. Allí hi trobarà tot lo que li convingui,

Rita. Amb el seu permís... Torno desseguida.

Mutis Rita y Layeta, porta esquerra, primera.

ESCENA XIII

MERCÉ Y MANUEL

Un liarc silenci. Manuel está aplanat y no sab que dir y que fer... Mercé s'asseu y espera que Manuel li dirigeixi la paraula.

Manuel. De manera que,...que ja es aquí vosté... S'ha decidit? ..

Mercé. Si, El seu papà va insistir tant y tant...

Manuel. Y l'Isabel; no n'està poc de contenta! Y l'oncle Jordi y el papá .. L'esperaven amb un desitg! (*Amb segones.*) Y jo, sobre tot jo.

Mercé Si, eh?... (*Que no ha deixat d'esguardar arréu*) Però, perquè ho tenen tant fosc aixó? .Que'ls hi fa por la llum?... Si'm permet descorreré les cortines.

S'alsa y les descorre del tot.

Manuel. Fassi, fassi. Com si fos a casa seva.
(Així com així també ho farà.)

Mercé torna a asséures. Un altre silenci.

Mercé. Escolti; que tè relacions vostè?

Manuel Jo, relacions?... Perqué ho diu?

Mercé. Oh! per rés, perquè'm sembla que si 'n tinguéis, la seva promesa no's distreuria gaire.

Manuel. Es graciosa...

Somriu per forsa.

Mercé. Li sembla si tardarán molt a venir el seu papà y l'Isabel?

Manuel (*Aixecantse y passejant.*) No ho crec, però, miri: si a vosté no li sab greu quedar-se sola, aniré a buscarlos.

Mercé. No, no,...

Manuel. Precisament fa un moment pensava en sortir a passeig un ratet. Fa un dia espléndit y he estat al despatx casi tot el dematí.

Mercé. Lo mateix estava pensant jo. Tinc unes ganes de veure la població! Miri; la veritat es que no estic gens cansada. Vindré amb vosté. (*Avensa fins a la cónsola en quin mirall se mira. Se treu el berret pera arreglar-se el pentinat.*) Dugues hores de tren tenen el privilegi de ferme entrar unes ganes de passejar, de correr!... Si, si... millor serà que vingui amb vosté. (*Un temps.*) Que no'm diu rés?

Manuel (*Torbat no sabent que dir.*) E?...

Mercé Que potser li sab greu acompanyar-me?

S-gueix enmirallantse.

Manuel. Y ara!.. Quines coses de dir!..
(*Petita pausa. Desde la porta del jardí mirant al cel.*) Sab qu'estic observant uns núvols negres que per moments se van tornant més grosos y més negres, y que s'apropen, s'apropen .. No'm fan pas gaire goig.

Mercé. No deya are mateix que feya un dia esplendit?

Manuel. (*Torbat*) Si,...no... Fa un dia esplendit, pero amb nuvulots negres. Si no fossin aquets nuvulots!.. A lo millor descarrega un xàfec, y rés. .res...dura deu minuts, però ja n'hi ha prou pera mullarse de cap a peus.

Mercé Ens emportarém un paraigua. Val més anar previngut.

Manuel. Es que...(Mirant a fora) Oh! Cada vegada se tornen més amenassadors aquets núvols! Decididament me penso que farà un xàfec y'l paraigua no'ns serviria per rés.

Mercé. Com vulgui. Sortirem sortirem sense paraigua, y sí plou, ens deturarém sota cobert, esperant que passi. No ha dit que aquí els xàfecs duren deu minuts?

Manuel. (*Cada vegada més apurat, No saben com sortir del pas.*) Si... no... però... com li dire? Devegades duren deu minuts...

Mercé. (*Interrompent*)... Y devegades duren més. No es aixó?

Manuel. Just. Va com va.

Mercé. Doncs, miri; anir'm a la sort. No hi ha rés que m'intrigui més que aquestes petites inseguritas. (*Posantse'l berrel.*) Que si plou, que si no plou, y entretant seguir fent via sota l'amenassa de la pluja. Sembla com si's desafiés un petit perill. (*Deixant d'enmirallarse.*) Ja está?...

Manuel. Si... si... però .. sab qu'és una temeritat sortir y exposarse a mullarse sens altre objecte qu'el de passejar. Se pot atrapar un encostipat, una pulmonia... Miri: millor serà que'ns quedém.

Mercé. (*Dissimulant les ganes de riurer, doncs desde un principi ha comprès el motiu de la torbació de Manuel.*) Bah... bah... aném. No vull pas ser jo la causa de que's quedi a casa. Vosté anava a sortir.

Manuel. No... si tant se'n donat! Si precisament me sembla qu'estic cansat. He caminat bastant avuy.

Mercé. No m'ha dit fa un moment que havia estat casi tot el dematí al despatx?

Manuel. (*Impacient.*) Oh! si!... però .. Quan estic preocupat no'm se estar quiet. Camino...

Mercé. ...amunt y avall... Si, vaja! Com un canari dintre la gábia! (*Esclafint a riure amb grans riallades.*) És gracios! Amunt, avall... avall, amunt...

Manuel. (*Nerviós.*) No se veure'l perquè de tant riure!

Mercé. (*Després d'una varitable explosió de rialles. Asseyentse com fadigada.*) Ayl... ayl... És deliciós!... Que lí costava serme franc?... Perqué parlar-me dels nuvolots negres, dels xàfecs de deu minuts justos, de les pulmonies, dels seus passetjos pel despatx...

Torna a riure de bona gana,

Manuel. (*Deturantse un moment devant d'ella. Molt nerviós.*) Doncs, si senyora. Si ha comprès el motiu de les meves excuses, no se que ve riure tant.

Mercè. (*Acabant de riure fadigada*) Ayl... ayl... Perqué desde un principi no m'ho deya que no li semblava bè que sortissim sols? Que aixó no fa de bon veure?... (*Cam-biant de tó amb aire de còmic penediment*) Te, rahó. Perdoni, Manuel. Devia haverme recordat que les costums de l'extranger no m'autorisen a ser atrevída ni impertinenta.

Manuel. (*Protestant.*) Oh! Aixó de cap de les maneres. Sentiria que pogues creure que ni per un moment he arribat a pensar tal cosa!

Mercè. (*Aixecantse y apropants-hi. Amb man-yagueria.*) Y no'm guardarà rencunia?

Manuel. Y ara!... De que haig de guardarli rencunia?...

Silenci. Mánuel passeja amunt y avall. Mercè tot fullejant una revista, l'esguarda a qua d'ull. Manuel xiula una cansó anglesa. Ella xiula també, acompanyant-lo, la mateixa cansoneta. Moviment de sorpresa pert par de Manuel, que para de xiular. Ella calla també. Uns moments. Repren ell la cansoneta. Torna a xiular ella, accionant el final d'uns compasos amb un graciós gest.

Manuel. *Amb gran extranyesa y amb riure fòrsat.*) També sab de xiular?

Marcé (*Passejant la mirada arréu de la sala ha vist la tauleta amb els minerals y ha corregut a ella.*) Ayl Déuhen ser les pedres del senyor Jordi? Quantes ne tél (*Desordenantles en una gran confusió.*) Y n'hi ha de platejades, y de daurades y de negres... Aquesta sembla carbó.

(*Li cau la capsa amb tots els minerals a terra.*) Ay! pobra de mí! que hi fet!

Manuel. Ay, l'oncle Jordi!

Mercè. Tan ben posadetas qu'estaven!

Collintles.

Manuel. No's molesti, no's molesti...

Ell també les cull. Les posen de qualsevol manera sobre la tanla.

Mercè. (*Amb un petit crit.*) Ah! un piano! Ja el deu saber tocar molt l'Isabel!

Manuel. Cal! Sols va comensar a apendrel, perquè no li probava.

Mercè. Y doncs, perquè'l tenen aquí?

Manuel. Per fer bonic. Vosté si que'l deu tocar!

Mercè. Jo?... conti...

Ja se s'haurà assegut devant del piano y haurà comensata tocarlo.

Manuel. (*Ay! que ptirem! També toca el piano!!*)

Mercè. (*Parant de tocar.*) No li agrada a vostè la música?

Manuel. Sí, una mica.

Mercè. Y quin instrument prefereix? El piano, el violí...

Manuel. Jo? El timball!

Mercè. Ay! quin capritxo!

Torna a tocar el piano.

ESCENA DARRERA

Els mateixos, PERE, ISABEL, JORDI y RITA.

(Rita apareix a temps que entren porta esquerra, segona, els altres. Tots encaixen, se abra, Isabel y Mercé se besen repetides vegades. Jordi fixantse en els seus minerals en desordre corra vers la tauleta amb mostres de desolació. Rita s'apropa a ell, com intentant ajudarlo en la seva tasca)

TELO

ACTE SEGON

Deapatx d'en Manuel. Una porta al fons; altra a la dreta y altre a l'esquerra, en primer terme. Mobiliari ric però de gust antic y sever. En primer terme, a l'esquerra, una taula d'escriure amb un silló a cada banda de la mateixa y una cistella pera posarhi papers; tinter, timbre, llibres, un talla-paper de metall,... etc... Adosada a la taula una tauleta amb una màquina d'escriure. Joc de cadires, una *chaise longue* en la paret del fons, butaques, una tanleta, una llibreria amb llibres,... diplomas titolars en les parets... etc...

ESCENA PRIMERA

MANUEL, *al poc* MERCÉ

Manuel assegut en el silló de la part més propera a l'apuntador fellega un llibre petit y groixut Llarga pausa.

Manuel. perfectament! Article 764. Aquest article del Codic sembla fet expresament pera'l meu cas Quan veuràn per quin cantò ho agafo quedarán aplanats.

Mercè. (*Apareix, porta dreta. Porta les mans curulles de nous. Distreta y comrient se dirigeix porta fons, quan s'adona de Manuel.*) Ah! Es aquí! Que treballa?

Manuel. Que porta?

Mercè. (*Apropants hi rieu.*) Miri: nous.

Manuel. (*Amb extranyesa.*) Nous?...

Mercè. Nous tendres; si. Ne vol? La Rosa n'acaba de portar un cistell plé. He agafat totes aquestes (*Deixantlas amb un cop sobre els papers de la taula.*) Casi no les podia portar. Miri que son grosses!

Manuel. (*Am aire consternat, tement pels seus papers.*) Si, si,... però que va a fer?

Mercè. (*Sens fer atenció de la temensa d'eli.*) Vaig a fer un convit. (*Rient.*) Un convit

explendit!... Me presento al senyor Jordi; elconvido a baixar el jardí, a trencar les nous y ens les menjem. Vol serhi?

Manuel. No, no,... gracias. Tinc feina.

Mercè. Ja estic veient la cara que hi posarà! (*Rient.*) En el primer moment; una gran extranyesa. (*Parodiant amb còmics visatges el mirar de miope de Jordi.*) A seguit: una gran recansa de deixar els seus minerals. Després: un cert aire d'indulgència, y al final, ah! al final un entusiasme extraordinari per lo infantil de la nostra festa! Estic segura de reconciliar-me amb el senyor Jordi de la malifeta d'enredarli els minerals.

Torna a riura.

Manuel. (*Amb eegones, esguardat els seus papers sota les nous.*) Si, si,... tè uns acudits!...

Mercè. (*Intentant trencar una nou amb les dents.*) Me sembla que han de ser bones. Uy! que forta!...

Manuel. (*Esgarrifat.*) Que fà? Que's vol trencar una dent?

Mercè. (*Mossegantla.*) Lu que vuy trencar es una nou.

Mannel. Prou, dòna, prou. Qne's farà mall

Mercè. (*Agafan ràpida el Codic y pica amb ell la nou, demunt la taula.*) Y la trancarè; vaja si la trandarè!

Manuel. (*Desolat tement pel llibre y la taula.*) Que fà?

Mercè. (*Sens ferne das, preocupada en trencar la nou, llenca el llibre sobre la taula.*) No. No serveix! (*Agafa ràpida el talla-papers y amb el mànec pica la nou.*) Aviam aixó!...

Manuel. (*Amb un crit.*) Però... y la taula? Per l'amor de Dèu! Que fa? Dónqui... dongni..., Ja la trencaré jo.

Mercé. (*Amb naturalitat, eutregantli el talla-papers y la nou, més interesada que may en trencarla.*) Tingui. Aveure si hi tindrà més trassa.

Manuel amb un sospir de resignació, esguarda arrèu com cercant ahont apoyar la nou pera trencarla. Avença uns passos seguintlo ella de molt aprop. Se ajup, apoya la nou en el seient de una cadira y la pica amb el talla-papers.

Manuel. (*Desistint de trencarla contra la cadira.*) Fariem malbé les cadires!

Manuel amb un altre sospir de resignació, ressegueix l'escena amb indecisió, sempre seguit de ella. S'agonolla a terra en el primer plan disposantse a trencar la nou. Mercé s'agonolla davant d'ell. Uns moments en que bat la nou. La trenca.

Mercé. (*Amb alegrois de nena.*) Are! Gracies a Deu!... Tingui; trenqui aquesta altra,... y aquesta.

Mannel. (*Nerviòs.*) Encare més? (Aveure si acabarem d'una vegada!)

Mercé. (*Allargantli el moll de la nou fins els llavis.*) Es bolt bona. Próbila.

Manuel. (*Menjantla amb mal humor.*) Vol rés més encare?

Mercé. Uy quin génit!

S'aixecà acabant de menjar la nou; guarda les closques en les mans.

Manuel. (*Encara agenollat.*) Li sembla que tinc mal gènit?

Mercè. Es molt poc amable. Vaja quina manera d'agrahir la meva condescendencia en deixar que trenqués les nous! Si arribo a pensarmho, les trenco jo mateixa.

Manuel. (*Aixecantse movent el cap amb aire de paciència.*) Just! Are rényim! (*Adonantse de que ella avensa vers la porta del fons.*) Ahont va?

Mercè. A llensar les closques.

Manuel. Ah!

Mercè. Que vol que'm quedi? (*Anant a picar de mans amb alegria.*) Molt bèl! M'agrada que ho reconegui que ha sigut poc amable (*Li cauhen les closques a terra.*) Macatxol! Are m'han caigut les closques!

Manuel. (*Dissimulant el seu mal humor.*) No s'amohini. Ja les cullirà la Rosa.

Mercè. (*Anantsen.*) Si; li diré que pugí desseguida. (*Tornant enrera.*) Ah! Me descuidava les nous. (*Regirant els papers y prenènt-les.*) Ja no me'n recordava.

Mutis, porta fons.

ESCENA II

MANUEL, *al poc* LAYETA

Manuel. Hum! Ja està ben frec l'oncle Jor-

dil... (*Fullejant el Còdic.*) Havía dit; article 764 ..Just! No'n trobaria un altre de millor. Are a veure la «demanda», no fos cas que... (*Regirant els papers de demunt de la taula.*) Ahont dimontri dec haverla posada? (*Regirant els papers troba algunes nous en re ells.*) Que hi fan aquestes nous aquí? (*Nervios les llença a la cistella de papers.*) Pero aixó sembla art de bruixería! Ahont serà aquesta «demanda»? ... Si aquest dematí mateix la tenia aquí. Si l'he llegida dugues vegades. (*Toca el timbre.*) A veure si aquelles noyes endressant.

Layeta. (*Apareix porta esquerra.*) Que ha trucat?

Manuel. Si, senyora. Que ha estat algú aquí al despatx aquest matí?

Layeta. Si, hi ha estat algú? Hi ha estat vostè.

Manuel. Ademés de jo.

Layeta. Ademés de vosté... No crec pas que hi hagi estat ningú.

Manuel. No ho creu o no ho sab.

Layeta. No ho sé.

Manuel. Doncs, qui ha tret la pols d'aquí, avuy? Qui ha netejat el despatx?

Layeta. Una servidora.

Manuel. Gracies a Deu! Y doncs que no es algú vosté?

Layeta. (*Sens segones.*) Jo soc alguna, vés.

Manuel. Encara'm farà riure!... Que ha tocat els papers de la taula?

Layeta. No hi tocat rés jo.

Manuel. No ha vist pas una «demanda».

Layeta. Una «demanda»? ... Que's una «demanda»?

Manuel. Un escrit dirigit al Jutjat.

Layeta. No ho se. No'ls llegeixo jo els papers d'aquí demunt de la taula.

Manuel. No'l llegeix? Y doncs aquell dia que la vaig atrapar llegint una carta que jo tenia a mitg fer?

Layeta. No la llegia pas. Mirava si tenia bona lletra el senyoret.

Manuel. (*Admirat.*) Ah!... Però el fet es que s'ha perdut la «demanda» y que o l'haig de menester. Callal potser me l'he deixada a can Degollada?... Escolti. Sab ahont s'està el procurador Degollada?

Layeta. No, senyor. No hi he estat may.

Manuel. Carrer Vell, numero nou. Fixis-hi bé: carrer Vell, número nou. Hi va en recado meu y li diu que miri si demunt de la seva taula m'hi he deixat la «demanda» de l'assumpte Mir contra Mir. Ho té entès?

Layeta. (*Com si recitès una llissó.*) Si, senyor Carrer Nou, número vell.

Manuel. (*Rectificantla.*) Carrer Vell, número nou.

Layeta. Be; es lo mateix: carrer Vell, número nou. Que miri si vosté s'ha deixat la «demanda degollada per en Mir contra en Mir, demunt de la taula.

Manuel. Que s'empatollal... Ja veurà, deixiho correr. Millor serà que m'hi arrihi jo mateix. Encara hi sortirè guanyant. Si ve algú li diu que torno desseguit.

Layeta. No es facil que vingui ningú.

Manuel. Perqué no es facil? Que sab vosté?

Layeta. Com que casi no té cap client el senyoret!

Mannel. Be. D'aixó no'n te de fer rée y que

no la veigi gaire per aquí. Ni a vostè ni a ningú.

Mutis porta fons.

ESCENA III

MERCE Y LAYETA

Mercé. (*Apareix pel fons topantse amb en Manuel.*) Ahont va en Manuel tan cremat? (*Porta encare les nous que deixa demunt de la taula en mitg dels papers.*) No n'estava poc d'enfeinat el senyor Jordi amb la tia y els seus minerals! Aixó de les nous ho guardarem per una altra hora... Quina n'hi ha fet vosté a n'en Manuel?

Layeta. Es que buscava un paper y no'l trobava. No se quin redimoni d'escrit demanant no se que al Jutjat.

Mercé. Y no l'ha trobat?

Layeta. Me penso qu'es aquell paper que vosté ha fet servir aquest mati pera ferhi un ninot.

Mercé. Com un ninot? Si era el retrat del senyoret Manuel. (*Rient.*) Quina en foral (*Regirant els papers de la cistella.*) Si semblava un full de paper blanc.

Layeta. Però estava escrit per l'esquena.

Mercé. Potser es això. (*Treyent un full de paper blanc de la cistella, escrit per una cara y amb un gran rostre dibuixat a l'altre. Llegint.*) «Al Juzgado. D. José Degollada, procurador de D. Antonio Mir...» Justes. Aquí hi ha la «demanda.»

Layeta. (*Senyalant la cara.*) Y qui el retrat del senyoret Manuel.

Mercè. No li ha pas dit que jo havia estat aquí aquest mati?

Layeta. Vol callar! Ves si fora tant tontal

Mercè. Y estava molt amohinat cercant aquest paper?

Layeta. Uyl Més enfadat!...

Mercè. Enfadat? Bà; ja li passarà.

ESCENA IV

MERCÉ Y SERAFÍ

Serafi. (*Apareix porta fons.*) Dispensin. M'han dit que passés, que aquí al despatx hi trobaria al senyor Manuel.

Mutis Layeta, porta fons.

Mercè. Passi. Ja pot passar. Pero el senyor Manuel no hi es.

Serafi. (*Al caminar, trepitja les closques de nou. Díssimuladament mira a terra amb gran sorpresa, tot estranyat del soroll que produeix al caminar.*) Si qu'estic de pega! He vingut ja tres vegades y may el trobo a casa.

Mercè. Si que's estrany. Miri: desde ahir a les nou de la nit no s'havia mogut de casa.

Serafi Pero si tot just son les onze del matí.

Mercè. Es casual, es casual... pero, segui, s'es servit. Sempre reposarà una estona.

Ofeintli una cadira.

Serafi. (*No gosant a avensar per temor de trepitjar les closques.*) Oh! Gracies.

Mercè. Ségui, seguí.

Serafi. (*Després d'uns moment de vacilació, pega un petit salt fins a la cadira amb l'idea de no trepitjar les closques.*) Mil gracies. (*S'asseu.*) Y que li sembla que tornarà el senyor Manuel?

Mercè. Oh! de segur! Pera dinar.

Serafi. Está clar; pera dinar! Es natural! Jo anava a dir si tornaria aviat.

Mercè. (*Quina'n fora que aquest bon home fos el de la demanda.*) Aixó fa de mal dir. Devegades ve aviat, devegades ve tart y devegades no torna. Com que està tant enfeinat!... Y escolti; que li convé molt, molt, véurel?

Serafi. Y es esclar que'm convé! Si no'm convingués no insistiria... (*Dissimuladament no ha deixat de mirar a terra, intrigat per esbrinar lo de les closques*) Figuris que m'he vist oblidat a comensar un plet.

Mercè. (*Just! Es el de la demanda!*) Obligat a comensar un plet, diu?...

Serafi. Volen estafarme y la veritat...

Mercè. Me permet que li digui una cosa? Aixó dels plets es un mal negoci.

Serafi. Bè prou que ho sè Però hi han casos en que un plet es inevitable.

Mercè. Cál Qui pledeja es perquè vol. Que nh ho ha sentit a dir que quan un no vol, dos no's barallen?

Serafi. Sí, sí, però...

Mercè. No hi ha peròs que valguin. No vulgui barallarse y assumpte acabat.

Serafi. Es decidida, vostè! Es decidida! Me

agraden a mi les noyes decidides. Vosté deu ser forastera, oy?

Mercè. Sí, senyor. Soc de Barcelona.

Serafi. Ah! barcelonina! Ja se li veu jal... Però, créguim, el plet es inevitable. Me volen pendre una casa.

Mercè. Quantes de té de cascs?

Serafi. Dugues.

Mercè. Doncs si pledeja, potser les perdrà totes dugues. Miri: jo si ara a vosté li passès pel cap de dir que aquest vestit que porto es seu y m'amenassés amb un plet. me'l treuria y li donaria.

Serafi. Jesus, María y Josep! Deu me'n re-guard! Com quedaria vosté?

Mercè. Sols es una suposició. Créguim: es un mal negoci. Pensishí bé. En acabat no hi fora a temps...

Silenci durant el qual Serafi sembla capficat.

Serafi. Sab que m'ha posat en roda, vosté? Sab que potser te rahó?

Mercè. Y es clar que'n tinc de rahó! Sols que miri; hi ha gent que no se'n sab estar de pledejar.

Serafi. Vol dir?... Vol dir?...

Mercé Hi ha qui neix pera fer d'enginyer; hi ha qui neix pera cantar ópera; hi ha qui neix pera tocar la guitarra; hi ha qui neix pera tenir plets. Potser vosté es d'aquets.

Serafi. No. Jo li juro que la guitarra...

Mercè. No, no. Vull dir dels que neixen per tenir plets. Potser vosté es d'aquets-

Serafi. Oh! no; li juro. Avans d'ara...

Mercè. Que m'ha d'explicar a mí!

Serafi. Me fa gracia vosté; me fa gracial Y sab que'm xoca molt, molt, trobar a casa d'un advocat, justament a casa d'un advocat, qui m'aconselli de deixar corre un plet! May m'havia succehit.

Mercè. Ara ja no ho podrà dir així.

Serafi. Sab que si no ho fa amb tothom així, el senyor Manuel ja cal que plegui!

Mercè. Ell ray! No li ve d'un. Com que'n té tants!

Serafi. Es trempada vosté; es trempada.

Mercè. Mil gracias pel compliment.

Serafi. (*Aixecantse.*) Bé; doncs, díguili,—ja farà el favor,—díguili al senyor Manuel que jo he estat aquí. En Serafi Llastics,—servidó de vosté,—y que vosté m'ha rebut y que disisteixo de pledejar. Ja veuré de arreglar-me.

Avensa pel fons, a amb exrraordinari temor de trepitjar les nous al aaminar, lo que li fa donar un rodeig.

Mercè. (*Sorpresa devant de la seva actitut.*) Bé; però, escolti. De totes maneres me sembla que convindria que'l vegés a n'ell.

Serafi. Cà! No cal. Perquè, si havia de perdre les dugues cases? Passihobé, senyoreta.

Mutis fons.

Mercè. Bé, home. Passihobé Quin tipo més célebre! Y es molt capás de de no tornar.

ESCENA V

MERCÉ y ISABEL.

Isabel. (*Apareix porta dreta, amb un posat tristoy.*) Amb qui parlaves?

Mercé. Cál Amb ningú. Un tal Serafi Llàstics que demanava pel seu germá. Sembla que no hi es tot. No'l coneixes?

Isabel. Ha estat dugues o tres vegades per aquí.

Mercé (*Adonantsen del posat de tristesa de Isabel.*) Però, que tens? Qué't passa que fas aquest posat de consternació?

Isabel. (*Plorant*) El papá... el papá...

Mercé. Però explicat.

Isabel. (*Amb sanglots.*) M'ha prohibit que'es crigui més a les «Hermanas.» Quin mal es que'ls hi escrigui!... Ves que dirà sor Rafela.

Mercé. Sor Rafela no dirà rés. Seguirà fent ganxet com si tal cosa. Fa cuaranta set anys que fa ganxet.

Isabel. Diu el papá que amb el meu caràcter no vol qu'estigui per més temps sota l'influencia de les «Hermanas.» Per aixó no vol qu'els hi escrigui. Diu que acabaria fentme monja.

Mercé. No va del tot desencaminat el teu papá.

Isabel. (*Plorant.*) Oh! Tú també!... Pero el papá bé els hi escriu tot sovint a les «Hermanas.»

Mercè. Oh! No tinguis por! Ell no se'n pot pas fer de monja!

Isabel. (*Aixugantse'ls ulls.*) Que't burles de de mi?

Mercè. Ni pensari! Ja'm cuidaré jo de convencel al teu papà. Veuràs com s'hi avé a qu'escriguis a les «Hermanas.» Mira; totes dugues els hi farem una carta.

Isabel. (*Amb alegria.*) Com quan els hi escribiem per les *vacacions!*

Mercè. Si. Y totes dugues els hi notificarèem el teu casament amb en Lluís. Que't sembla?

Isabel. (*Amb decepció.*) Vés, vés... Tú també! (*Tornant a plorar.*) No més me falta que això. Que fassis *coro* amb el papà, amb el ditxós Lluís!

Mercè. (*Rient.*) Però si aquest xicot està boig per tú.

Isabel. Si està boig que'l tanquin!... Ademés... ell may m'ho ha dit aixó.

Mercè. Massa que's veu, dóna! Massa que's coneix! Si ni sab dissimularho! Pobre xicot! Que no ho veus que no gosa? Si es tant tímit!

Isabel. (*Un xic interessada.*) Però no haig de ser pas jo qui li digui a ell per casarnos!

Mercè. No. Aixó no. Déixau per mi. Ja me'n cuidaré jo.

Isabel. Mercè, per l'amor de Deu! Tot ho vols arreglar tu?...

Mercè. Y es clar, donal! No us arribaríeu a entendre may. Tu amb aquest posat de collegiala ensopida. Ell amb aquell aire manso de bon noi que ni d'estudiant ha tingut amors. Que'n vols esperar d'un estudiant

que no hagi tingut amors ni amb una modisteta?... No'n sabèu! No hi entenéu res!...

Isabel. (*Admirada.*) Y tu, si?... Y goses a dir-ho?...

Mercè. Perquè, no?... (*Imitant el gest y la veu d'un jove*) «Senyoreta, cregui que'm moriré.» (*Amb la seva ven natural.*) Jo també. (*Amb el mateix joc de veu.*) «Senyoreta: jo no menjo ni dormo y'm trobo mal, molt mal...» (*Idem*) Vagi a trobar el metge, créguim. (*Idem*) «Senyoreta, jo l'estimo. (*Esificant a riure.*) Ah! Es divertidíssim!... (*Mirant a terra, fingint rubor y amb veu baixa.*) Vosté sembla formal... A mí no'm desagrada... Si parles al papá... El diumenge vaig a missa de dotze a Sant Agustí... (*Amb pasiò de riure.*) Es deliciós!... Es divertidíssim!...

Isabel. (*Escandalitzada.*) Però que estás dient, desgraciada? No veus que aixó no está bé?... Quin perill pera una noyal... Que ja no't recordes de lo que'ns deya sor Rafela: «*El hombre a menudo es un Lovelace. Lovelace es siempre Lucifer disfrazado de hombre.*» (*Assustada fent la senyal de la creu.*) Jesús, Maria y Josepl...

Mercè. Però, qui es aquest Lovelace! Que ho sabs, tu?

Isabel. (*Sorpresa.*) Jo no, però... Ves qui vols que sigui sinó el mal esperit!

Mercè. Bá, bs; aixó es bò per dir! Lo que hi ha es que jo no desitjo com sor Rafela fer garxet quaranta set anys seguits.

Isabel Calla, calla!

Mercè. Perquè?... Es algún mal acceptar la vida com una benedicció. La vida no es un gran plor; un xáfec de llágrimes.

ESCENA VI

Les mateixes y LLUIS

Lluis. (*Apareix porta fons. Sorprés.*) Ah!...
Bon dia. No m creía tenir l'agradable sorpresa de trobarles al despaix d'en Manuel. He entrat per esperar-lo uns moments. (*Encaixant.*) Com está Mercé?

Mercè. Molt bé. Gracies.

Lluis. (*Encaixant.*) Isabel...

Mercè. Ens ve com l'anell al dit. Precisament fa un ratet, parlavem de vosté.

Lluis. Oh! Es un honor que no'm mereixo. Y que déyen? Que déyen?...

Mercè. Déyem... (*Aturantse, interrogant amb la mirada a Isabel.*) Qué déyem, Isabel?

Isabel. (*Amb un esfors per somriure.*) Si... déihem, déihem... (*Mercé per l'amor de Deu!*)

Mercé. Perfectament. Aixó mateix. Que li sembla Lluis?

Lluis. Si, si... però... que es aixó? (*No ho entenc.*)

Mercé. Ella li explicarà. Precisament me crec que deuen haver de parlar vostès dos.

Isabel. (*Estirantla per la faldilla. Esverada.*) Mercé Mercé!..

Mercé. (*Prosseguint sens ferne cas. A Lluis.*) Perqué suposo que vosté haurà vingut per parlar amb l'Isabel?... (*No deixantlo parlar.*) Si, si; m'ho explico de sobres. Lo de veure a n'en Manuel es un pretext, una excusa

que s'ha inventat vosté... Molt bé, Lluís! M'agraden els joves decidits y amb enginy.

Lluís. (*Sorprés y en extrem confós.*) Ja veurà,... cregui que...

Mercé. Vol callar, home de Deu! Que m'haig de creure. jo! Si es més clar que l'aigüa! A vosté li interessa tenir una explicació amb l'Isabel y rés mes natural que procuri véurela.

Lluís. Però si es que...

Mercé. No! Si no m'hi oposol De cap de les maneres! Are mateix els deixo sols.

Isabel. (*Esverada.*) Mercé, que vas a fer?

Mercé. Tenen quinze minuts justos. D'aquí un quart tornaré a entrar.

Isabel. (*Com volguént fugir.*) Oh! no; jo també vinc.

Mercé. Tu't quedes! Lluís: bona sort.

Mutis porta dreta.

Lluís. (*Asombrat.*) Oh! y se'n val... se'n val...

ESCENA VII

LLUIS y ISABEL

Isabel plena de confusió y ruboritzada avensa maquinalment vers la porta per ahont ha desaparegut Mercé.

Lluís. (*Timidament.*) S'en va?...?

Isabel. (*Deturantse. Sens saber que dir.*) Si,... no... Com que vosté ha vingut per veure a n'en Manuel...

Lluís. Però,... com qu'en Manuel no hi es...

Isabel. (*Cada vegada més confosa*) No, no,...
No hi es,... es veritat. (*Fent per anársen.*)
Peró,... vosté ha dit que volia esperar-lo...

Lluís. Si vosté volgués l'esperariem plegats...
Per mi millor. . Me farà companyia...

Isabel. Just, sí, sí... Li farà companyia.

Llarc silenci. La situació devé
violenta. Isabel esguarda arréu
no sabent que fer i ni ahont mirar.
Lluís no sab com comensar la
conversa.

Lluís. Te unes ocurrencias més gracioses la
Mercé. No li sembla?

Isabel. Sí, sí,... unes ocurrencias molt 'gra-
cioses.

Lluís. (*Després d'uns moments*) Però la veritat
es que jo... Isabel... Isabel... (*Atrevintse.*) Si
que haig de parlarli, Isabel! Beneheixo la
ocurrencia de la Mercé de deixarnos sols y
li agraahirè tota la vida. Fa temps, molt
temps, que les paraules tremolen en els
meus llavis Y es el meu cor qui les dicta,
Isabell (*Baixet.*) Paraules fervoroses que
l'emoció matava a flor de llavi. Per aixó no
be parlat. He tingut por de vosté; de l'amor
que semblava sentir per la seva antiga vida
en el convent.

Isabel. (*Esporuguida.*) Oh! Es un Lovelacel
un Lovelacel...

Lluís Jo hauria volgut véurela estimant el
món y fer que aquest món fos per vosté ben
agradable.

Isabel. Però si ja ho es.

Lluís. (*Animantse.*) Oh! nol... Vosté és una
ànima delicada y trista. Una flor de puresa
y de pietat. No sab lo qu'es la vida y ha après
a plorarla.

Isabel. Lluis!

Lluis. Y la vida és alguna cosa més que l'oració a la llum indecisa qu'entrava per les finestres de la capella del convent. La vida no s'enclou a lí, ni en aquesta casa casi tan trista y silenciosa com el mateix convent.
Isabel. Isabell... Que'n sab vosté de la vida?...

Isabel. Que vol dir?...

Lluis. Després ja no hi saria a temps. Quin horror! Una flor com vosté arrencada del jardí de la vida. Una ànima morintse entre quatre parets fredes y tristes. Vosté no sab lo qu'es lo anyorament! Allí, entre les parets d'una cel·la de religiosa, rera el vidres de la petita finestra; devant de la naturalesa. devant de l'espectacle de la vida, oh!.. vosté s'hi sentiria morir de tristesa y ja no hi seria a temps. Aquelles parets l'estreyerian com les parets d'un ninxo...

Isabel. Oh! estic tremolant!... Perqué me ho diu aixó?

Lluis. Sí; un ninxo. un ninxo, ... qui ho dubta! Un ninxo glassat, negre, tenebrós; sens una esclatxeta per ahont entrés un raig de sol; un alé d'aire...

Isabel. Lluis: me fa agafar por. Quin mal li he fet jo!

Lluis. Quin mal, diu? D'un crim es culpable vosté! Un crim inconcient però a la fi un crim... Perqué no obra els ulls a la vida? Y perqué no'm mira a mí?...

Isabel. Però si fa més de mitja hora que l'estic mirant?

Lluis. Bé; . sí... m'està mirant, però no'm miral... No'm mira com jo voldria, com jo necesito que'm miri.

Isabel. (*Amb gran nerviositat. Brusquement.*)
Doncs are no'l vuy mirar, ni'l miraré! No
s'ho mereix que'l miri!

Lluís (*Estranyat.*) Y are! Però perquè?...

Isabel. (*Apunt de rompre a plorar.*) Jo'l tenia
per un bon amic,... Fins l'apreciava. Are;
no! No y no!...

Lluís. Isabel!...

Isabel. No, no y no!...

ESCENA VIII

Els mateixos y MERCE.

Mercè. (*Apareixent, porta dreta atreta pels
crits.*) Però que passa?

Isabel. No, no y no!...

Lluís. (*Assustat.*) (Me sembla que n'he fet un
xic massa.)

Isabel (*Plorant.*) Quin mal li he fet jo! M'ha
dit qu'era una flor arrencada de no se a-
hont. M'ha ficat dintre d'un ninxo glassat
y tenebrós. M'ha dit que havia fet un crim.

Mercè. Vosté l'ha ficada dintre d'un ninxo?
Lluís!... Luis!... Vaja una manera d'ena-
morar una senyoretal...

Lluís. (*Confós*) Però es que jo...

Mercè. Callil Millor serà que ealli. La seva
conducta no te disculpa!... Y tant poc que
costa en aquest cassos portarse com un gen-
til home.

Lluís (*Protestant*) Cregui que...

Mercè. No vuy creure rés! Vosté ha tingut el
trist privilegi de fer plorar a la meva amiga.
(*A ella.*) Séu, maca. Te dic que seguís!...

Isabel deixa caures en una cadira, aixugantse'ls ulls.

Lluis. (*Amb calor.*) Per rés del món voldria que cregués...

Mercé. Li repeteixo que calli. Observi quan diferenta havia de ser la seva conducta. Escolti: (*S'apropa a Isabel, després d'una graciosa mímica.*) «Senyoreta: beneeixo l'ocació amb qu'ens brinda la seva estimada amiga Mercé. Es aquest un moment decisiu, pera la meua felicitat, pera la meua vida... L'estimo... (*Deturant un moviment de sorpresa d'Isabel.*) Si; l'estimo, y vinc a oferirli, no una vida amable però trista y estéril com la vida del claustre, que vosté tal vegada ha somniat; sinó una vida que será el desitj més gran de la meua existencia fer ben felissa, molt felissa. . Pensi que la seva resposta es la paraula que m'ha de obrir les portes del cel. Que'm contesta?»

Lluis. (*Ha revingut de l'estupor que li produhia l'actitut de Mercé, y amb un somris de complascencia y satisfacció, assenteix amb e cap a les seves paraules com si fos ell qui les dictès.*) Aixó; aixó mateix...

Mercé. (*A Isabel.*) «Que'm contesta?» Sembla que t'hagis tornat mudal! Que li contestes? Ara't toca a tú.

Isabel. (*Confosa.*) Però si ell no m'ha dit rés!

Mercé. Es igual, dóna. Tant li fa. T'ho he dit jo, ... com també t'ho hauria pogut dir ell. (*A Lluis*) No es així?

Lluis. (*Encantat.*) Sí, ... sí, .. lo mateix...

Mercé. (*A Isabel.*) Veus? .. Ell espera la teua resposta... y jo també. Que dius?...

Isabel. (*Aixecantsa ruboritzada.*) Y are!...

Lluis. (*Apropantshi.*) Cregui, Isabel, que jo...

Isabel (*Secament.*) Oh! No'm digui res. Fassi el favor.

Lluis ... jo sento amb tota l'ánima...

Isabel. Fúgim del devanti Vosté es un Lovelace!...

Mutis porta dreta.

Lluis. (*Amb estranyesa.*) Un Lovelace? Un Lovelace?...

ESCENA IX

MERCÉ Y LLUIS

Mercé. Però, dóna; escolta... (*Abandonantse en una cadira amb una gran passió de riu-re.*) Ay, Ay! Lluis!... Bona l'hem fetal!... Ja'l planyol

Lluis. (*Desolat.*) Ja m'ho semblava que n'havia fet un xic massal.. Pe.ó Lovelace?... Qui es aquest Lovelace? Que vol dir?...

Mercé. (*Rient.*) No'l conec... Ay, ayl... Ni ella tampoc el coneix...

Lluis. (*Cada vegada més desolat*) Y vol dir que no'm perdonará?... Jo no me n'aconso-laria may. (*Amb emoció; com si, anés a plorar.*) Jo no podria viure. Cada vegada me adono de que l'estimo més.

Mercé. (*Carinyosament.*) Vèja, vaja, Lluis. No n,hi ha per desesperarse. Tot lo contrari.

Lluis (*Obrint els ulls com a punys, esperansat.*) Vol dir?

Mercé. Y es clar, home. Déixiu per mí.

Lluis. Li deuré la vida.

Mercé. No'm deurá res, perquè'm donar per pagada amb que fassi ben ditxosa a l'Isabel.

Lluís. Oh! Aixó si. Es lo que estic desditjanll.. Però... y com m'ho arreglaré are?

Mercé. No se'n preocupi. Es cosa feta. (*Després d'un moment.*) No li agradaria anar a Barcelona y passarhi uns dies?

Lluís. (*Amb incredulitat.*) Sí... però... que vol que hi fassi a Barcelona?

Mercé. Molt senzill. Ja'fa quinze dies que soc aquí y, probablement, d'aquí catorze o quinze més marxarè a Barcelona. L'Isabel vindrà a passar uns dies acasa. Comprent ara?

Lluís. No... si... no.

Mercé. Desde aquest moment queda compromés, y comptó amb la seva paraula, a fer lo següent: Primer, venir a Barcelona; això es essencial. Segón, a presentarse a casa cada demati, portant un ramet de flors per l'Isabel y un altre per mí. Li avenso les gracies per lo que a mi's refereix. Tercer, pendre una butaca pel teatre, quin nom li avisaré oportunament, y venir als intermedis a conversar amb nosaltres. Y quart y ultim, despatxar els papers corrent y anar a trobar el senyor rector pera les amonestacions, perquè tant a vostè com a l'Isabel els hi entrarán unes ganés irresistibles de casarse.

Lluís (*Encantat.*) Oh! May li estarè prou agraht de lo molt que vostè fa per mí. May li podre pagar...

Mercé. Si tant s'hi empenya m'ho cobrarè y amb escriu. Compti amb que cada estiu vindré a passar una mesada a casa seva; al costat de la parelleta mes ditxosa del món.

Lluís. Passiho be, Mercé. Estic entusiasmat.

(*Amb el berret a la mà y cercantlo arreu.*)
 Ahont he deixat el berret? (*Adonantsen.*)
 Ah! No se'l que faigl (*Encaixant.*) Estigui
 bona, Mercé. Deu li pagui tot lo que fa per
 mi.

Mutis pel fons.

Mercé. No n'està poc de content!

Un temps, fulleja uns diaris, as-
 seguda banda dreta.

ESCENA X

MERCE, RITA Y JORDI

*Entren pel fons, sostenint entre'ls dos una
 tauleta amb minerals al demunt. Se dirigeixen
 porta esquerra. S'aturen.*

Rita. Ah! Ets aquí?

A Mercé.

Mercé. Estava llegint els diaris.

Torna a llegir.

Rita. (*A Jordi.*) Doncs, sí; encare que no hi
 entenc, no mes del tot desconeguda aques-
 ta ciencia. D'alguna cosa m'ha de servir ser
 la propietaria d'una de les millors col-
 leccions de Barcelona.

Jordi. (*Amb un sospir.*) Ditxosa de vostè!

Rita. El meu pobre marit, que al cel sigui,
 hi tenia una afició grandíssima. Era la seva
 única fal·lera: colleccionar minerals y fòssils.

Jordi. Però també colleccionava fòssils.

Rita. Ja ho crecl... El pobre va adquirir un

exemplar únic al món. Un «Antropopitequus» amb banyes.

Jord. (*Admiradíssim.*) Amb banyes!...

Rita. Sí, senyor; amb banyes y tot. Oh!... Va donar molt que parlar entre'ls sabis. El meu marit va guanyar la gran creu del mèrit.

Jordi. Un «Antropopitequus» y la gran creu del mèrit?... Oh! Devia ser l'home més felís del món el seu marit?

Rita. El pobre no va tenir temps de disfrutar. Pobre Deogracies! Allavors li venia ser felís!

Jordi. Y digui, digui... Vosté no s'ha desfet de cap exemplar? La conserva íntegra la col·lecció del seu marit!

Rita. Vol callar, home de Deu! Me semblaria una profanació. La tinc a la torre de Sant Gervasi. Quant jo mori, si la Mercé no la vol, que'n fassi donació al Museo... (*Agafant la tauleta, disposantse a avensar de nou.*) Véndrem jo la col·lecció?... Deu me'n reguardi! Pobre Deogracies!...

Jordi. (*Sostenint la tauleta y avensant*) Un «Antropopitequus» y la gran creu del mèrit. (*Admiradíssim.*) Me sembla que jo no m'hauria mort may!

Mutis, esquerra, portant la tauleta. A temps que apareix Manuel.

ESCENA XI

MERCÉ y MANUEL; cap al final LAYETA.

Manuel (*Entra pel fons. anant decidit a asseures sense veure a Mercé.*) Un viatge inútil y mitja hora perduda. (*Regira els papers de demunt de la taula.*) Y joestic segur d'haver deixat la «demanda» demunt d'aquesta taula. (*Adonantsen de Mercé.*) Ah! És vosté? Perdoni; no l'havía vista.

Mercé Si lí faig nosa me n'aniré.

Manuel. Vol callar!... Sols que, miri; he perdut un document.

Mercé. Potser que resés un pare nostre a Sant Antoni.

Manuel Si; per pare nostres, estic!

Mercé Ja'l resaré jo per vosté... Si vosté m ho permet, eh?...

Manuel Per mi resi tant com vulguíl

Mercé. No'l feya tant descregut. S'ha de tenir més fé. Ja veurà: Pare nostre qu'estàs en el cel...

Segueix la oració a mitja veu.
Quan está a punt d'acabar, agafa la cistella dels papers.

Manuel. (*Esverat.*) Qué va a fer, ara?

Mercé A buidar la cistella dels papers.

Manuel. Fará un escampall...

Intentant impedir que la buidi.

Mercé. (*Rápida. Buidantla demunt de la taula. Agafant la «demanda» y entregantli.*)

Tíngui: vegi si es aixó lo que vosté havia perdut.

Manuel. Si, just; però com ha anat a parar aquí? (*Adonantsen del retrat que hi ha al darrera.*) Y aixó que esp...

Mercè. Aixó es el retrat de vosté. Que troba que no s'hi assembla?

Manuel. (*Sense saber que dir.*) No. . si... Però lo que trobo es que un document judicial no es un paper indicat para ferhi dibuixos.

Mercè. Dibuixos! Dibuixos!... Aixi m'agraheix l'haver pensat en vosté? De segur que vosté no dibuixarà cap retrat meu en lloc.

Manuel. Segurament. Y menys al darrera d'una «demanda». (*Tots dos treuen els papers de demunt de la taula y els tornen a ficar a la cistella.*) Y encare hi han nous aquí! Aixó no sembla la taula d'un advocat. Aixó es un rebost!...

Anant a treureles.

Mercè. Uy! Qu'está nerviós. Dongui; ja les treuré jo. (*Agafa un grapat de nous y les deixa sobre una cadira.*) Jo que'm qu'estaria tant content de veure'l seu retrat. (*Agafa les nous que resten demunt de la taula y les deixa sobre una altra cadira.*) Així! A veure si's queixarà encaré.

S'assèu y fulleja un llibre. Un temps.

Manuel. Escolti, Mercé... que... que no li agrada passejar a vosté? Aquesta població te uns afores molt bonics, amb fonts d'aygua fresca, gelada; amb unes ombres deliciosas.

Mercè. No, no...

Manuel. Fa quinze dies que son aquí y potser no han sortit mitja dotzena de vegades. Oh! El papà y l'Isabel ne tenen la culpa. Ja ho sé. Ells deuriem invitarla a sortir més sovint. Ves que dirà vosté!

Mercé. No. Si soc jo la que no'm vuy moure.

Mannel. Tot el día ficada aquí a casa, millor dit, tot el dia en aquest despatx tant petit, tant trist, hont sols hi han llibres y papers.

Mercé. Ah! Ja!... Ja'l comprenc!... Doncs, no senyor; no m'agrada passéjar. El camp, sab? Si fa o no fa a tot arreu es el mateix. Y després que jo el camp me'l se de memoria. A l'estiu amb un sol, una calor... No, no; m'agrada molt més estarme aquí. Aquí escric, llegeixo...

Manuel. Fa retrats a la ploma...

Mercé. Just! Faig retrats. Per aixó m'agrada més estarme aquí.

Manuel. En fi vosté mateixa. Però no li alabo el gust. Un despatx d'advocat es una cosa tant trista!

Mercé. Però un advocat es una cosa tan divertida!

Manuel. Eh!

Mercé. Un advocat com vosté, amable.

Anant a agafar un paper de demunt de la taula.

Manuel. No aquest paper, no; li prego.

Mercé. No tingui por, home!

Manuel. Si no es por. Si en vol un altre?

Un temps.

Mercé. Y vosté pensa passarhi tota la seva vida en aquest despatx?

Manuel. No la comprenc.

Mercé. Si pensa passar tota la vida voltat de llibres y papers, llegint v contestant escrits, entre aquestes parets tan fredes...

Manuel. Ah!... No deya vostè que s'hi està tan bè aquí?

Mercé. Oh! Jo hiestic bé perquè vosté... vosté'm distreu.

Manuel. Doncs jo hiestic bé perquè vosté... em distreu a mi.

Mercé. Però jo me n'aniré quan acabi de passar aquest mes. No hi ha pensat en que me n'aniré?

Manuel. (*Amb segones.*) Ax, sí! Cregui que si que hi he pensat!... Però escolti, Mercé. No s'ho prengui a mal, però jo tinc feyna. (*Un xic nerviós*) La pèrdua d'aquesta demanda m'ha atrassat molt y demá'l matí tinc de presentar un escrit, Si vosté'm permetés, jo...

Mercé. Fassi, home, fassi. Suposo que no voldrà dir que jo'l destorbo?

Manuel. Oh! Nol però, sab?...

Mercé. Miri: si vol l'ajudare?

Manuel. Gracies, però no es posible.

Mercé. Sí, home, sí. Vull ajudarlo. Vosté pot dictar. Jo escriuré.

Manuel. (No hi ha manera de desferse d'ell!) Si s'ha de fer a la máquina y vosté no hi sab escriure,

Mercé. Qui li ha dit! Escriuré a máquina. Tant tonta'm fa? (*Asseientse devant de la máquina.*) Ja ho veurá. Donguim el paper y dicti.

Manuel. Però...

Mercé. (*Prenentli un full blanc que tindrà a l'*

dots) Porti, home, portil Dicti, apal Ja venrà que aviat acabarem. Quan tingui més feyna y necesiti un passant me pendrà a mí. N'estic segura.

Manuel. (No es facill!) Vaja, doncs; escrigui. (*Dicta tot passejant amb un paper a la mà*) «Al Tribunal eclesiàstic.»

Mercè. (*Escribint a la màquina.*) «Al Tribunal eclesiàstica.» Ja está.

Manuel. (*Dictant.*) «Don Pedro Tor', procurador de D. José Ríbera en el divorcio contra su esposa Doña Mercedes Llopart.» Lo que que segueix posiho igual qu'está aquí.

Li entrega el paper.

Mercè. (*Escriu uns momens y li torna el paper*) Ja pot continuar.

Manuel. «Digo.»

Mercè Digui.

Manuei. «Digo.»

Mercè. No li dic que ja pot dir vostè!

Manuei. Ah! «Digo que Doña Mercedes Llopart ha faltado a la verdad en su escrito de demanda en cuya contestación paso a sentar los siguientes hechos:»

Mercè. Se tracta de un divorci, eh?

Manuel. Sí, senyora. De un divorci. Continuem si li sembla?

Mercè Continuem. Però ja que vostè defensa'l marit, procuri no atacar massa an aquesta pobra Mercè Llopart que de segur deu esser una victima com altres tantes de la crudeltat y del egoisme dels homes.

Manuel. Eh?

Mercè. De... certs homes...

Manuel. Ah! (Dictant.) «*Mi patrocinado ha sido una víctima más de la educación deficiente que hoy día se da a la mujer, la cual falsea su naturaleza y desviándola de su misión, en lugar de ser amable compañera del hombre, la convierte en déspota intolerable del hogar doméstico.*»

S'haurà apropiat a la taula y se asséu.

Mercé. (Saltant de la cadira.) Jo no escric aixó! Aixó no es veritat!... (Regirant níviosament els papers de demunt de la taula, mentres ell els defensa de les seves escomeses.) Sápigam que les dones son pel contrari víctimes de la tiranía de vost'rs. Sí senyor! Víctimes de la tiranía!...

Manuel. Bè; però que no pot parlar sense regirar aquets papers?

Mercé. Y si nosaltres no tinguessim tanta paciència; perquè'n tenim molta de paciència! Sab? No hi hauria cap matrimoni que durès més enllé de quinze dies.

Manuel. Bè. dóna. Si tenen tanta paciència, també hi ha homes que'n tenen molta. (Jo per exemple.) Bè; que escriu o no?

Mercé. Sí, senyor. Jo mateixa ho arreglaré aixó. (S'asséu y escriu.) Ja pot seguir.

Manuel. Bè, beró que ha posat?...

Mercé. Ja ho veurá després. Que no li mereixo confiança?

Manuel. (Tornant a passejar.) «*Ha sido ella la que ha abusado del carácter débil de su marido, mi patrocinado, quien por no dejar abandonados a sus hijos, ha aguantado pacientemente durante muchos años el genio irascible de su esposa, la cual en alguna ocación ha llegado a maltratarle de obra.*

Mercé. Que hi era vosté quan passava aixó?
Y si es mentida?...

Manuel. Es veritat. Bè; que continuem perquè així no acabarem may.

Mercé. Continuo però, que li consti que jo no'n c.ec ni una paraula de tot aixó!

Manuel. «Y à pretexto de unos celos ridiculos,

Mercé. Veu? Ja ho deya jo! Al cap de d'avall aquesta pobre senyora resultarà una víctima. Deu ser un calavera el seu marit!

Manuel. Pobre home! Si es un intel·lis!... Si es petit aixís, si sembla una mona!... «A pretexto de unos celos ridiculos y para impedir que saliera a la calle su marido, ha llegado al extremo de tenerle encerrado, en diversas ocasiones, en la casa, llenándole de improperios y de toda clase de insultos.

Mercé. Tot aixó es un quèntol!... «... de insultos.»

Manuel. «Inutil es decir.,,

Mercé. Y es clar qu'es inútil dir tot aixó!
Com que ningú s'ho creurà!...

Manuel. Esperí, esperí... «No es esto todo. Esta esposa que quiere pasar por víctima, lleva sus ridiculos caprichos al punto de tratar con mas cariño a un perro de lanas que a su marido.

Mercé. (Amb un salt.) Ja no escric més! Calumniar així a una pobre senyora!... No, no!... Tot aixó son mentidas del marit, y si vosté ho creu...

Manuel. Hi han testimonis!

Mercé. Falsos!

Manuel. Veritables!

Mercé. Son gen comprada!

Manuel. Son persones de tot credit!

Mercè. Vostè la coneix a n'aquesta senyora Mercedes Llopari?

Manuel. Jo?... No la conec, ni ganes!

Mercè. Y sense conèixela, sense'haverla vista may, s'atreveix a dir tan mal d'ella?... Ah! No, nol... Ne sentiria remordiment tota la vida!... No'n tindria tranquila la concien-
cial... No vuy serne cómplicel...

Agafant el paper.

Manuel. (*Amb un crit.*) Que va a fer?

Mercè. (*Esquinçant el paper.*) Ja ho pot veure. Un, dos, tres...

Fentlo a trossos.

Manuel. (*Posant les mans al cel.*) Oh! Deu, Deu!... Aixó es horrorós! .. Com vol vostè que la presenti demá'l matí, are?...

Mercè. Jo?... De cap manera vull que la presenti. Per aixó l'he esquinçat.

Manuel (*Desesperat.*) Que'm posa en un compromís espantós! Que dirá el Tribunal?...

Mercè. Que digui lo que vulgui! Ademès, s'ho tèn ben merescut. Qui li l'à embolicarse en divorcis? Ja sab que qui's fica en qüestions entre marit y muller, ne surt amb les mans al cap.

Manuel. Quin compromís!, Quin compromís!... Y aquell desgraciai marit que tant confia en mil...

Mercè Que se'n busqui un altre d'advocat. No ho vulgui ser l'advocat de les mones.

Manuel s'asseu consternat, sense saber quin partit adoptar. Mercè regira papers de demunt de la taula, tota nirviosa. APareix pel fons Layeta, portant una carta.

Layeta. Acaben de portar aquesta carta per vostè, senyoret.

Manuel. Dongui. Ja se'n pot anar. (*Mutis Layeta. Descloyent ia carta. A Mercè.*) Amb el seu permís. (*Elegeix. Un temps. Amb un crit.*) Però que diu això?... (*Elegeix alt.*) «He estat a casa seva sense tenir el gust de veurel, però no he tet el camí en va. Realment aquella senyoreta tant amable qu'he trobat al seu despatx té, molta raho. Devegades un plet es la ruina d'una casa. Desisteixo, doncs, de pledejar lo que li participo, pera que deixi d'efectuar cap més treball pel meu assumpto. De vostè afectíssim ervidor. *Serafi Llástichs.*» Que significa tot això?...

Mercè. Significa que aquest senyor ha vingut mentres vostè era fora; que m'ha trobat a mi y que jo, mirant pels seus interessos, li he aconsellat que no pledejés. Pobre home! Si es un infelís!...

Marcel. (*Com veyent visions.*) Vostè ha fe això?...

Mercé. Que troba que no està bé? Encare voldrà tenir raho com en el divorci!...

Manuel. Però que no, veu qu'es l'únic clien que tinc; l'únic que'm paga les minutes?

Mercé. Be n'hi té prou de papera m per a qu Tant paper embrutat per res?

Marcel. Tot això són assumptes d'ofici.

Mercé. Es nn mal ofici, doncs!

Marcel. D'ofici vol dir que'ls portem de franc.

Mercè. Perque es tant tonto de treballar de franc.

Manuel. (*Desesperat.*) Oh!... Oh!... N'hi ha per desesperarse! Y a tot això demà s'acaba el terme pera contestar y no tinc ni una ratlla feta. (*Decidit. Ràpit.*) Ja veurà, Mercè; jo ho sento molt, però la deixo aquí tota sola.

Recullint uns papers, tinta y ploma.

Mercè. (*Sorpresa.*) Que diu que fa?

Manuel. Que la deixo al despatx tota sola, y jo m'en vaig a treballar aquí en aquesta habitació.

Fuig ràpit per l'esquerra y tanca la porta darrera d'ell.

Mercè. Això es una falta d'educació! Dolent, mes que dolent. (*Pica a la porta.*) Obril obril...

Manuel. (*Desde dins.*) Es inútil. No obriré fins qu'estigui llest.

Mercè. Dolent!... Obril... obril...

Un temps. Amb un plor, deixa de trucar a la porta, y aixugantse les llàgrimes, avensa lentament cap al fons, mentres cau lentament el

TELÓ

ACTE TERCER

Vn gran jardí amb arbres; plantes y flors. Al fons la fatxada de la casa amb la gran porta vidriera que comunica a la sala ahont tenia lloc l'acció en el primer acte. En mitg, el mateix brollador que's distingia a través dels vidres. A la dreta, el comensament d'un camí d'arbres. Cadires y sillons de jonc y una tauleta.

Les quatre de la tarda.

ESCENA PRIMERA

LAYETA y al poc ROSA

Apareix Layeta, pel fons, lleugera y com temerosa de que la vegin, corra a dreta y esquerra com cercant algú. S'atura. Fa senyes amb la mà. Uns moments. Apareix Rosa per la esquerra, aixugantse les mans amb el devautal. Sembla dominada per la més gran curiositat.

Layeta. (*Amb misteri y esguardant sempre al fons amb inquietut com si temés una sorpresa.*) Are ho acaba de dir al senyor Pere; se'n van demà mateix.

Rosa. (*Aixecant les mans amb ayre consternat.*) Oh! Però el señor Pere l'haurà convensuda de que's quedi?

Layeta. Cah! De cap de les maneres!... La senyoreta Mercè no se la pas escoltat. (*Vegent apareixer a Jordi pel fons.*) Xist!... No digueu res.

Mutis pel fons creuantse amb Jordi.

ESCENA II

JORDI Y SERAFÍ

Rosa amb mostres d'extraordinària agitació avensa vers el camí d'arbres a temps que apareix per ell Serafi que ha anat avensant fins al primer terme.

Serafi. Ah! Es vostè... (*Allargantli la mà.*)
Bones tardes.

Jordi. Deu el quart. Com està?

Serafi. Ja ho pot veure. Venia...

Jordi. (*Interrompentlo.*) A veure a n'en Manuel, eh?

Serafi. (*Sorprès.*) Ayl Ayl... Com ho sap vostè?

Jordi. Com que sempre ve per veurel.

Serafi. Però may el trobo. Estic desesperat, cregui. Había pensat en deixar corre el plet pero m'he convenut de que no pot ser. Me pendrien fins la camisa. Oh! N'hi ha per desesperarse! Sort que'l señor Manuel... (*Dirigintse al fons.*) Cregui que estic ben aburrit...

Jordi. Ahont va?

Serafi. A veure'l senyor Manuel. Ja ho sab.

Jordi. Lo que sé es que tampoc el trobarà avuy. Ha sortit fa un ratet.

Serafi. Però aquest senyor no es may a casal He vingut sis o set vegades y no he tingut may la sort de trobarlo.

Jordi. Ja li diré jo que vostè ha estat aquí y demà'l matí pot tornar. Ja l'esperarà.

Serafi. Oh! Sí... per l'amor de Deu, que

m'esperil Potser ja no hi serem a temps. Són uns pillets els contraris. Uns pillets!... (*Allargantli la mà.*) Passihobé... passihobé...

Jordi. Estigui bo.

Encaixant.

Serafi. (*Tornant envera.*) A propòsit. Y dispensi la curiositat. L'altre dia, al ser aquí, vareig fixarme amb que vostè estava entretingut amb una tauleta plena de pedres. Que potser ne fa col·lecció?

Jordi. Sí, senyor. Es la meva afició de tota la vida.

Serafi. N'hi tenia moltes!

Jordi. Oh! Vosté no va veure rés! Ne tinc quatre prestatxes plens.

Serafi. (*Admirat.*) Quina pedregada!... Me'n vaig; ja'm dispensaré, perquè estic amb ansia. He deixat a casa la senyora y com que la pobra no está gents bé... Fa quinze dies que no ha pogut clucar els ulls en tota la nit.

Jordi. Aixó es debilitat.

Serafi. No senyor. Es que dorm de día. Figuris que la pobra te una migranya horrible. Una migranya que no la deixa sossegar un moment. Cada día's lleva del llit a les dugues de la tarda. Cregui que n'hi ha per estar ben aburrida. Jo al seu lloc no se pas lo que hauria fet ya... Però veig que l'estic entretenint. (*Allargantli la mà.*) Passihobé.

Jordi. (*Encaixant.*) Passihobé.

ESCENA III

JORDI, ROSA, *al poc* RITA.

Rosa. *(Apareix pel camí d'arbres.)* Que vol que li serveixi el xocolata aquí al jardí?

Jordi. Que hi ha la senyora Rita?

Rosa. Si, senyor. Me crec que es a la saleta.

Jordi. Dígali si vol pendre'l xocolata amb mi aquí al jardí.

Rosa. Vaig.

Mutis pel fons.

Jordi. *(Fregantse les amb satisfaccio.)* Ay! Sí jo pogués guanyarme la Creu del Mérit! El meu col·lega de Barcelona quedaria aplanat!...

Apareix Rita y Rosa, aquesta última portant una petita safata amb el servei de xocolata que col·locarà sobre la tauleta.

Rita. Ja que ha sigut tan amable de convidar-me a pendre el xocolata amb vosté, no podrà pas queixarse. No m'he fet pregar. He acceptat tot seguit y aquí'm té.

Jordi. *(Amb un sospir.)* Si ha de ser l'últim dial... Tant mateix demà'l mati cap a Barcelona?

Rita. No hi ha remey. Oh! No n'está poc de disgustada la Mercé!... Tot ha sigut inutil. No s'ha deixat convéncer. Quan ella s'entossudeix amb una cosal

Jordi. Jo les acompanyaré fins Barcelona.

Rita Crec que vindran el senyor Pere y l'Í-abel.

Jordi. (*Contrariat.*) Ells també?... Bé, bé... No hi fa rés. Jo també vindré amb vostés. Haig de fer una visita al meu col·lega de Barcelona y de pas...

Rita. Oh! Poden venirhi tots amb nosaltres. Passarem uns dies junts a Barcelona. No n'estará poc de content en Marsall

Rosa. (*Contenint les seves exagerades mostres de sentiment per la marxa anunciada.*) El xacolata... Manen rés més?...

Jordi. No Ja te'n pots anar.

S'asséuen y comensen a pendre la xacolata.

Rita. Aquets quinzé dies m'han passat volant. Ja comensava a acostumarhi a n'aquesta vida de repós y de sossego. (*Adonatsen de la cara desolada de Rosa que resta parada sens decidirse a anarsen*) Però, que tét... Que li li passa?...

Rosa. (*Amb emoció Després de un moment.*) No me'n se avenir de que la senyoreta s'hi trobi tant malament entre nosaltres. (*Aixugantse els ulls*) Ves que dirà el senyor Marsall...

Rita. Ba, ba, Rosa! Aixó són capritxos de nene. El meu germá no'n farà cas. Ademés, ja hi hem passat quinze dies

Rosa. (*Plorant.*) May; may de la vida hi havia passat aixó aquí casa. M'vi Venirhi per estarhi un mes y marxar als quinze dies!... Y que sigui la senyoreta Marcel!... Quin disgust!.. Quin disgust, si fos viva la senyora! Tant qu'ella se l'estimava!...

Rita (*Carinyosamen.*) Be, be; no s'amohini. Aixó no vol dir rés.

Jordi. Vé-ten

Rosa. (*Anants en ploriquejant*) Marxar als quinze dies!.. Tant que tots l'estimem a la senyoretal...

Mutis pel fons.

ESCENA IV

JORDI Y RITA.

Rita. Pobre Rosa. No s'en sab avenir.

Uns moments. Acaben de pendre la xocolata. Jordi s'aixeca.

Jordi. (*Amb un sospir.*) Decididament hem de resignarnos (*Asseyentse en un silló.*) Quan les anyorarem!...

Rita Vol dir que'ns anyorarán?

Jordi. Vosté no ho sab. No pot fersen càrrec. Aquí la vida es trista, monótona.

Rita. Però si ens han passat volant aquets quinze dies! (*Amb segones.*) Ey! Al menys a mí.

Jordi. (*Amb calor.*) Per mí han sigut els dies més curts de la meva vida.

Rita. (*Somrient*) Oh! No tant!.. Vosté ray!.. Vosté amb els seus minerals ja està distret. (*Un temps.*) Que díu?

Jordi. (*Amb emoció.*) Es que'ls meus pobres minerals ja si havien acostumar a vostè. May ningú, fora de jo, els havia tocat els hi havia tret la pols y els havia ordenat com vosté ho ha fet aquets dies. Pobra col·lecció la meva! Fins que ha arribat vosté, tothom l'havia mirat amb indiferencia, fins amb despreci,..

Rita. Per mí aixó no representa cap sacrifici. Hi estic acostumada de tota la vida. (*Amb un sospir.*) Ay! El meu pobre Deogracies era com vosté. Igual, igual que vosté. Sempre amb la seva col·lecció. Sempre cuidantla y augmentantla amb el més carinyo. Per forsa havia d'acostumar-mhi. Pobre Deogracies!

Jordi. (*Amb un sospir.*) Ay!

Llarga pausa.

Jordi. (*Tímit.*) Si vosté volgués...

Rita. Digui.

Jordi. (*Amb un esforç. Ruborizat.*) Vol que ajuntem les col·leccions?

Rita. (*Després d'un moment. Mirant a terra.*) Y rés més?...

Jordi. (*Decidit.* Tot lo que vulgui. Soc capàs de tot.

Rita. Ja'n parlarem...

Jordi. (Me sembla que está per mí.)

Rita. ...Ja veurem. No's desanimhi per aixó. Així de sopte no sab una que contestar.

Jordi. (*Després d'un moment, Tímit.*) Ens podríem casar per Nadal.

Rita. (Que'l meu Deogracies me perdoni, però no fa de mal veure. Està ben conservat.)

Jordi. Que'm contesta?...

Rita. (*Aixecantse.*) Ja'n parlarem a Barcelona. Per de prompte consento en ajuntar les col·leccions. Pot estar content. Vostè serà el propietari del «Antropopitequs.»

Jordi. Y rés més?

Rita. (*Somrient y donantli uns copets a la espatlla.*) Bá, bá... no sigui impacient. Ja m'hi pensaré y... vaja!... Que...

Jordi. Oh, diguí, digui, Riteta ...

Rita. Que aquest any per Nadal potser menjarem turrons y confits.

Jordi. Gracies, me fa l'home més felís del món.

Rita. Ara, xist!... Ni una paraula.

Avensa én direcció al fons.

Jordi. (Estic a un pas de la gran Creu del Merit.)

Seguintla

Rita. (Y es solter!!!...)

ESCENA V

Els mateixos, PERE, y UN HOME.

Pere. (*Entra pel fons, siguit d'Un Home qui porta un paquet llarc y prim.*) Ves, aquest home; diu que porta un encarrec teu,

Jordi. Ah! Si... (*Prementti el paquet.*) Digali que está bé.

Mutis de l'home pel fons.

Pere. Que has d'anar a la professó?

Jordi. Qu'estàs de broma! (*A Rita.*) No'n fassi cas.

Rita. Oh! No sería pas cap mal.

Pere. Però no es un ciri això?...

Jordi. No, senyor; es na llangonissa qu'he comprat pera regalar al meu col·lega de Barcelona.

Pere. Però que ja no fa col·lecció de minerals? Que fa col·lecció de llangonisses, ara?

Jordi. De rabes fregits? (A Rita.) Anem, anem, senyora Rita. No'n fassi cas.

Rita. (Somrient.) Ja es ben be de la bromal

Mutis pel fons. Apareix Manuel pel camí d'arbres.

ESCENA VI

PERE Y MANUEL

Pere. Ah! Ets tu?... M'alegro de trobarte a solen. Esculta; que ha passat entre tu y la Menè?

Manuel. Com vol dir, que ha passat?

Pere. És, que li has fet?

Manuel. No'l comprenc, la veritat.

Pere. Ja veuràs. Ja parlaré més clar, doncs. Vull dir si't creus tenir dret a tractar de qualsevulga manera, com si fos una minyona, una noia tan senzilla y delicada com la Merceneta? Que ja m'ho pensava que no m'hi avindria amb el teu caràcter sorrut.

Manuel. Jo sorrut amb ella?

Pere. Tu, tu; mira. Alguna de molt grossa d'on deus haver fet aquest matí quan tota trasbalsada, amb posat de flor mústia y els ulls plens de llàgrimes, acaba de dirme que se'n van demà'l matí cap a Barcelona.

Manuel. Aixís, en sec? Això no pot ser!

Pere. Ja veus com al costat nostre ningú hi fa temps. Semblem empestats.

Manuel. Bé; però com el justifica el fet d'interrompre la seva estada aquí?

Pere. Amb una excusa molt diecreta. Però be

prou que's veu que te algún ressentiment amb tu!

Manuel. Doncs cregui que fora molt més natural que jo n'estés amb ella de ressentit; que me n'ha fet a l'alsada d'un campanar.

Pere. Què t'ha fet? Què t'ha fet?... Tu que no lligues amb ningú! Una noia tan aixerrida, tan amable, tan simpàtica, amb un caràcter tan alegroi... No tens perdó de Deu!

Manuel. Massa alegroi, massa alegroi, el caràcter! Es un dimoni amb faldilles.

Pere. Y tu ets un santet amb pantalons, eh?...

Manuel. Vostè no sab la paciència que jo he tingut amb ella! Durant els quinze dies que fa qu'es aquí, se pot dir que no ha sortit del meu despatx ahont ja no hi ha llibre en son lloc, ni paper sencer, ni recó que no hagi escudrinyat. Quinze dies de tenirla matí y tarda entrebantcanme els passos y sense deixarme treballar tranquil un quart seguit; quinze dies que no he pogut fer un sol escrit!

Pere. Per lo que't donen els teus escrits! Tot són plets de pobre!

Manuel. Y quan ve un client que pledejeria de ric y'm pagaria les minutes, ella li treu del cap que pledegi y me'l treu del despatx com ha passat amb don Serafi.

Pere. Falta saber si t'hauria pagat don Serafi. Vaia un toca campanes.

Manuel. M'ha esquinzat dugues demandes la Mercè. Oh! Es insoportable! Insufrible!...

Pere. Y tu li; deus haver dit quatre fàstics, sense tenir en compte que la Mercè es una senyoreta.

Manuel. Però es una senyoreta amohinadora. Cregui que m'ha fet cremar de debò.

Pere. Doncs mira: ja no't tornarà a amohinar, y el teu despatx tornarà a estar quiet y sitenciós com avans, perquè se'n va. Y que de segur que no tornarà més.

Laga pausa

Manuel. (*Amb sentir pesar.*) Bé, però que ho diu de serio aixó de que se'n va?

Pere. Y tan de sè.io; com que marxa demà en el primer tren.

Manuel. (*Amb recansa.*) Jo reconec que hi estat un xiquet dur amb ella. Però no'm pensava que s'ho prenguès aixís. Cregui que si ho haguès sapigut...

Pere. Jo si estès en el teu lloc li parlaria, li demanaria que'm perdonés.

Manuel. Just! Es a dir qu'encare li tinc de demanar perdó...després d'haverla sofert amb santa resignació durant quinze dies!

Pere. Però, malgrat això, no veus amb gust que se'n vagi, eh?

Manuel. No; la veritat. Sobre tot perquè no crec haverli donat motiu, si no tot lo contrari.

Pere. Mira, déixat de motius. T'ho dic amb tota la experiència de la meva edat. Si de debó te sab greu que se'n vagi, demànali perdó; prégali que's quedi.

Manuel. Però aixó fora massa!

Pere. Mira que amb les noyes passen unes coses inexplicables. Jo sè una historia, una petita historia d'amor, que prova que aquest petit deu, té unes entremaliadures molt gracioses... Ell, era un estudiant de filosofia y lletres, però un estudiant de de-

bó, d'aquells qu'estudién amb afició y voluntat. Ella, era una noya de disset anys, rossa, d'un ros daurat, amb uns ulls blaus d'un mirar tendre, com dos estels posats en una cara serena com un cel. Uns ulls com els de la Mercé, però amb menys malícia. Ells dos vivien en la mateixa casa. L'estudiant en el segón pis; la noya dels cabells daurats en el tercer. Amb seguretat que l'un y l'altre haurien devingut molt prompte amics si ella no hagués tocat el piano del matí a la nit, amb aquesta obstinació que hi posen els que hi tenen veritable afició; y tocava, tocava incansablement música clàssica, sonates de Bac, de Bethoven, de Schumann. Unes sonates que a l'estudiant no'l deixaven estudiar de cap de les maneres. Mes de quatre vegades ell havia estat temptat d'empendre a la gentil pianista y pregarli que's deixés de tocar el piano, o que a lo menys no'l toqués a les mateixes hores qu'ell estudiava. Però, la vehina era tan maca, tenia aquells ulls tan blaus y tan tendres y aquell posat tan cándit que, devant d'ella, se sentia tot seguit desarmat. Pero s'apropaven els exàmens y les clàssiques sonates continuaven matí, tarde y vespre incansablement. No hi havia altre remey que mudar de casa. L'estudiant deixá'l pis y anà a viure lluny de la rossa adorable. Tu't creus que aleshores va poder estudiar?... Ben al contrari. No'l distreyen les dolces melodies de Bac, de Schumann y Bethoven, però quan obria un llibre y comensava a llegir, per entre les railles somreyen acariciadors aquells ulls blaus que havia deixat a l'altra casa y l'amable cara d'aquella verge rossa substituïa ben prompte les apretades rengleres de lletra d'im

premta del llibre. Resultat: tres sospensos pel mes de Juny y un casori amb aquella rossa d'ulls blaus al cap de tres anys. Filosofia de tot això: que si ell avans de mudar de casa s'hagués preguntat si era la música lo que l'amohinava, o si, pel contrari, era el pensar massa amb la noia rossa, tal volta se hauria estalviat una muda de casa y tres carbasses.

Manuel. Aixó es molt bonic, però es un conte

Pere. Aixó es una historia, ja t'ho he dit. Y que tu coneixes molt als protagonistes. Ell soc jo y ella es aquesta.

Mostrantli un retrat que porta en el medalló.

Manuel. La mamà!

Pere. La teva mamà que al cel siga. (*Veyent a Mercè, que passa pel fons en companyia de Isabel y Lluís aque s interessats per intima conversa y fentli senyes amb la mà pera que s'apropi.*) Mira; are la tens aqui. Pensa en la meva petita historia d'amor.

Mutis dreta.

ESCENA DARRERA

MANUEL y MERCÉ

Manuel. Es cert lo que acaba de dirme el papà que vosté se'n va?

Mercè. Es cert.

Manuel. De manera que vosté... se'n vol anar?...

Mercè. Me'n vuy anar.

Manuel. Sense acabar el mes?

Mercè. Sense acabar el mes.

Manuel. Però permetim que li digui, Mercè.
Aquesta ràpida fugida rés la justifica

Mercè. (*Irònica.*) Vosté está fet a la tranquil·litat, al repós, a la quietut. Jo he comprés que amb el meu temperament inquiet alegro, el molesto.

Manuel. Que'm molesta! Quí ho ha dit que hem molesta?

Mercè. Vosté. Després, jo soc un dimoni amb faldilles y es clar que no puc lligar amb un sant com vosté!

Manuel. No digui això. Si vosté es un àngell

Mercè. Deu esser de poc que soc un angel.
Avans era un dimoni amb faldilles. Vosté ho ha dit.

Manuel. Jo?...

Mercè. Si; vosté. Me consta que vosté ho ha dit.

Manuel. Be; ho hagi dit o no. Sigui vosté angel o dimoni, el fet es que no se'n pot anar així com així... Vosté va venir aquí pera passarhi un mes y...

Mercè. Vol dir que si ara ja hagués passat el mes, vostè'm deixaria anar tranquila, sense protestar y sense sentirho que's pitjor?..

Manuel. Mercè. Are no'ns trobem en aquets cas. Vosté va venir aquí pera passarhi un mes y jo no puc consentir... vull dir, que jo li prego que a lo menys no se'n vagi avans.

Mercè. Quin mal li faig anántmen?...

Manuel. Mal? No ho se si'm fa mal o si'm fa be; però jo no puc passarhi per aixó! Vosté may me n'havia parlat d'anarsen d'aquesta

manera. Y aixó que l'he vista cada dia; que, cada dia! Se pot dir cada horal Ja que vosté així com així se'n té de tornar a Barcelona no ho fassi avans del dia convingut.

Mercé. (*Irónica.*) Si l'he molestat durant quinze dies!

Manuel. Doncs tinc dret a quinze dies més! Ja hi estic acostumat.

Mercé. A que'l molesti? A sofrirme?...

Manuel. Jo no li dic aixó. Ja estic acostumat a vosté.

Mercé. Y ja n'está segur de que té aquest dret? En quin article del Codicil'ha trobat?...

Manuel. Merce, per Deu; no jugui amb mi! Voste no se n'anirà així, de sobte, no es cert?...

Mercé. De bona fe que no l'entenc a vostè. Fa una estona fugia de mi... y are... que soc jo la que fujo de vostre, me vol detenir!

Manuel. Es que quan jo fugia de vostre no comptava amb que vostre se venjes despres fugint de mi. Ho enten?

Mercé. No gayre.

Manuel. Després, que no comprèn que'ns posa en mal lloc? Que diràn els coneguts, les nostres relacions, si saben que vosté interromp l'estiuheig y se'n va avans d'hora?...

Mercé. Ah! Així ja ho comprenc. Cal que'm quedi per evitar les murmuracions. Ja podí haver comensat per aquí.

Manuel. Sab que's molt dolenta, veritablement dolenta.

Mercé. Ja acabarà per dirme dimoni, ja; com ha fet avans.

Manuel. No, Mercé, Mercé!... No'm desesperi; que'm farà perdre la serenitat.

Mercè. Ay, que m'agrada véurel així! Ni quan li vaig esquinzar aquella demanda. Vosté, enfadat, parlant amb calor, amb foc, es tot un altre. No hauria dit may. Confesso qu'encara no'l coneixia a vosté. Si may per may ens cassesim el faria enfadar sovint no més per véurel aixís. Miri; volia anar-men desseguida y fins m'assento. Ja no'm ve de deu minuts.

S'asseu.

Manuel. (*Asseyense al seu costat.*) Si may, per may, se casés amb mi ha dit? Que hi ha pensat alguna vegada vosté en això?

Mercè. Be'm tinc de casar més prompte o més tart. Y si es així, que té més que ho fassi amb vosté o amb algún altre?...

Manuel. Sí... es cert!

Mercè. Y després de tot. A vosté ja'l conec. Ja se lo que'l fa enfadar y lo que'l calma. (*Un temps.*) En fi demà cap a Barcelona.

Manuel. No; no pot ser! Mercé, Mercé jo li demano; jo li prego! Vosté no se'n pot anar a Barcelona.

Mercè. Peré que's cap mal que me'n vagi a casa?... A Barcelona?... Que no li agrada, a vosté Barcelona? Que no hi ha pensat may en tenirhi un despatx allí?...

Manuel. Oh! sí; més d'una vegada. Es el somni de la meva juventut. Un despatx, un gran despatx, un ric despatx de consulta, amb molts dependents, amb molts clients esperant tanda, tot comentant el meu darrer informe a l'Audiencia... Molt treball, molta feyna .. v una careta hermosa y riallera apareixen entre les cortines en les

hores de calma... Y a l'estiu, un quartet de estudi y de descans, aquí, lluny de la ciutat, però un quartet alegre y clar, sobre tot alegre.

Meroé. Y la careta hermosa?

Manuel. Apareixent pera mí com les roses per la finestra... Pero que dic?... Vosté que pensarà de mí y dels meus somnis?...

Mercè. Doncs, miri; no's despertí. Segueixi somniant que m'agrada.

Manuel. No, no... Jo aquí amb els meu, somnis, en el meu despatx trist y silencios que are'm semblarà més trist y més silencios. Vosté allí, a Barcelona, en la seva vida de frivolitats y de diversions. Aquella vida a la que desitja tant retornar, sens dubte, perquè allí es vosté molt esperada...

Mercè. S'equivoca de mitg a mitg.

Manuel. Vol que'm cregui jo que amb els seus divuyt anys, la seva careta, amb aquets ulls, vosté no te, allí, a ciutat?...

Mercè. (*Ràpida.*) Que'm trova maca vosté? Ja'n. pòt dir la veritat, tota la veritat. Si me la diu...

Manuel. Si li dic?

Mercè. Si me la diu me quedaré.

Manuel. Y es clar que li trobo. Maca y adorable. No se'n va, eh?

Mercè. Jurim que diu la veritat?

Manuel. Li juro...

Un temps.

Mercè. Encara m'ha de dir una altra cosa avans de quedarme.

Manuel. Totes les que vosté vulgui.

Meroé. Però dient veritat, eh?... Vosté, vos-

té... no l'ha vista més que'n somnis apareixer entre les cortinas del seu despatx y per la finestra amb les roses, aquella careta hermosa y riallera?... Vosté... ha estimat may a cap noya?...

Manuel. No... Es a dir!... Jo no m'atreveixo a assegurarho. A lo menys si he estimat no me n'he donat compte.

Mercé. (*Rient.*) Me farà riure vosté... Es possible sense adonàrsen?

Manuel. Y tall Ey, a lo menys el papà bé ho diu. Jo no hi entenc rés amb aixó. Veu; ell mateix, encare no fa un moment que m'ha contat el cas d'un pobre estudiant enamorat d'una pianista rossa, sense saberho... Tal volta així, qui sab!...

Mercé. Així... vosté...

Mannel. Qué?... Digui...

Mercé. Es que'm fa vergonya dirho això.

Manuel. No... digui... Ningú ens sent.

Mercé. Vosté podria estar enamorat de mí, estimarme sense saberho... Ay, que boja soc! (*Tapantse la cara y mirantlo per entre els dits.*) No es aixís?... No diu rés?...

Manuel. Que vol que digui... jo... Es clar que sí.

Mercé. Així... me quedo.

Manuel. Oh! Gracies, gracies...

Mercé. Però amb una condició... es a dir, amb varies condicions. Que'm deixarà estar al seu despatx tant com jo vulgui.

Manuel. Y es clar, dona!

Mercé. Y regirar tots els papers que jo vulgui.

Manuel. Si aixó no es rés!...

Mercè. Y fer el retrat de vosté?

Manuel. A tot arréu menys a darrera les demandes.

Mercè. Y que no'm guardarà mala voluntat perquè he despedit a Don Serafí Llàstics.

Manuel. Y aixó es tot?

Mercè. Y ara demani'm perdò per haverme fet enfadar.

Aixecantse y descobrintse.

Manuel. Perdó!

Mercè. No; agenollat aquí.

Manuel. Si, dóna; tot lo que vulguis.

Agenollantse.

Mercè. Tot lo que vulguis ha dit?... Me tutejes?

Manuel. Y tu també?... Dic y vostél... Té dimoniet o àngell

Ll besa repetides vegades la ma.

TELÓ

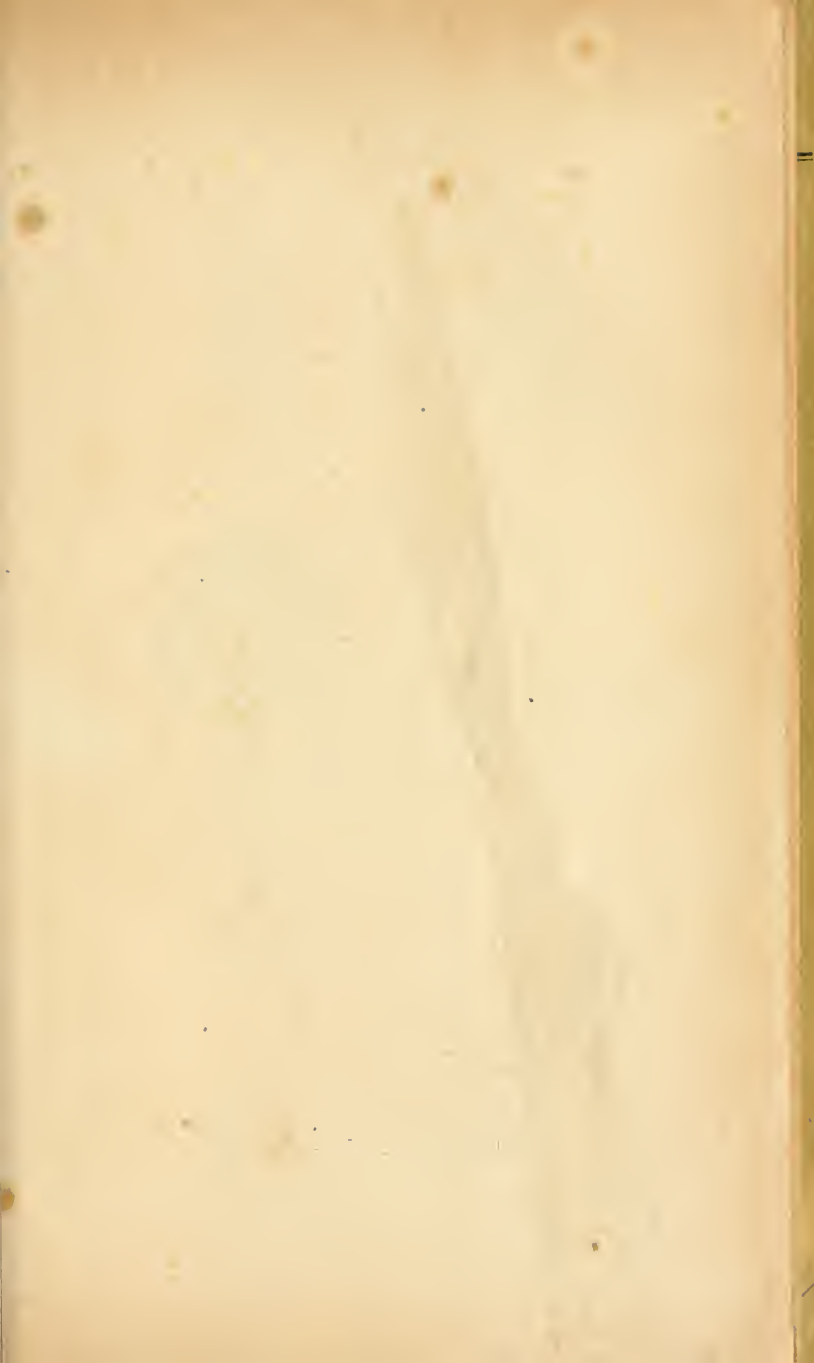
BIBLIOTECA "DE TOTS COLORS"

	<u>Pessetes</u>
<i>La llàntia del odi</i> , tragedia en quatre actes, per Gabriele d'Annunzio.	2
<i>La fortuna boja</i> , comedia en quatre actes, per Joseph Morató.	2
<i>Papà ministre</i> , drama en tres actes, per Gerolamo Rovetta.	2
<i>¡Por!</i> comedia en un acte, per Felix Duquesnel. (2. ^a edició).	50
<i>Els mestres contistes</i> . Volum primer (agotat)	1
<i>La campana submergida</i> , rondalla escènica en cinch actes, per Gerhart Hauptmann.	2
<i>Les ales de cera</i> , comedia en dos actes, per Manel Folch y Torres.	1 50
<i>Cor delator</i> , monòlech, per Edgar Poe.	25
<i>L'assumpció de Hannele Mattern</i> , drama d'ensomni en dos actes, per Gerhart Hauptmann.	1 50
<i>Els pobres menestrals</i> , obra en tres actes, per Adrià Gual	2
<i>Els mestres contistes</i> , Volum segón.	1
<i>Els picarols</i> , rondalla de l'Alsacia en tres actes, per Erckmann-Chätريان.	2
<i>Juventut de Princep</i> , comedia en cinch actes, per Wilehlm Meyer Forster.	2
<i>Gent d'ara</i> , comedia en dos actes, per Eduard Coca y Vallmajor	1 50
<i>Un cop de vent</i> , pas de comedia per Joseph Morató	50
<i>Cavalleria Rusticana</i> , Escenes sicilianes, per G. Verga.	75

<i>Jutge y part</i> , comedia en un acte, per R. Bracco	1
<i>L'oncle Rector</i> , comedia en dos actes, per M. Folch y Torres.	1 50
<i>L'Abella perduda</i> , diàlech, per Juli Vallmitjana	1
<i>El Corb</i> , impressió escènica en un acte, per Juli Vallmitjana	1
<i>El Somatent de Girona</i> , quadro dramàtic, en un acte y en prosa, per Ferràn Agulló y Vidal. (2. ^a edició.)	1
<i>Els idols</i> , quadro en un acte, per Carme Karr	1
<i>La malalta fingida</i> , comedia en tres actes, per Carles Goldoni.	2
<i>Educació de príncep</i> , comedia moderna en quatre actes per Maurici Donnay	2
<i>La felicitat en un recó</i> , comedia en tres actes de Herman Suderman.	2
<i>De bon tremp</i> , drama en tres actes de Manel Folch y Torres (2. ^a edició).	2
<i>Alkestis</i> , tragedia en tres actes per Eurípides	2
<i>Boca d'infern</i> , monòlec, per Pompeu Creuhet	50
<i>La victoria dels Filisteus</i> , comedia en tres actes, per Henry Arthur Jonnés	2
<i>Magda</i> , drama en quatre actes, per Hermann Suderman	2
<i>Els Mentiders</i> , comedia en quatre actes, per Henry Arthur Jonnés	2
<i>En Tarregada</i> , monòlec per Juli Vallmitjana	50
<i>Els Jambus</i> , diàlec, per Juli Vallmitjana	50

<i>Els mestres contistes</i> . Volum tercer.	1
<i>a familia Roca mora</i> , drama en quatre jornades, per Pompeu Crehuet.	2
<i>Un joch de cartes o Memorialistes ab lletra menuda</i> , sàinet en un acte, per Manel Folch y Torres.	75
<i>El pobre Enrich</i> , llegenda germànica en cinch actes, per Gerhart Haupt- mann.	2
<i>La morta</i> , quadro dramàtic, per Pompeu Crehuet.	1
<i>rennou del poble</i> , quadro de costums en un acte, per Felip Palma.	75
<i>El comensar de les coses</i> , comedia en quatre actes, per Joseph Morató.	2
<i>Llibre del actor</i> , per J. Ferràn Torras.	1
<i>Flames en l'ombra</i> , drama en tres actes, per A. Butti.	2
<i>Les precioses idícules</i> , comedia en un acte, per Molière.	1
<i>Drama d'humils</i> , un acte, per J. Puig y Ferreter.	1
<i>Nit de neu</i> , drama en un acte, per Ro- bert Bracco.	1
<i>Pèl de Panotxa</i> , obra en un acte, per Jules Renard.	1
<i>L'Agricultor de Xicago</i> , comedia en dos actes, per Gabriel Timmory.	1 50
<i>Gaziel</i> , poema líric-dramàtic en un acte, per Apeles Mestres.	1
<i>Les angunies del Repòs</i> , comedia en tres actes, per Joseph Morató.	2
<i>Edip Rey</i> , tragedia de Sofòcles.	2
<i>El malalt imaginari</i> , comedia en tres actes, de Molière.	2

<i>El Rey</i> comedia en quatre actes per G. A. de Caillavet, R. de Flers y E. Aréne.	2
<i>Burgeseta</i> , comedia en tres actes per D. y V. Corominas Prats	2
<i>Extrems que's toquen</i> , dialech de Ma- nel Folch y Torres.	1
<i>El curandero nou</i> , sainet en un acte de Ramon Ramon y Vidales.	1
<i>El patró Pere March</i> , drama en un acte de Pompeyus Gener.	1
<i>La Verge Boja</i> , obra en quatre actes, per Enrich Bataille traducció cata- lana, de Carles Costa.	2
<i>El Teatre tal com es</i> , la hermosa Con- ferencia, per Enrich Irving	25
<i>Doncell qui cerca muller</i> , follia amo- rosa en un preludi y tres actes per Adrià Gual.	2
<i>Ombres d'amor</i> , fantasía en un acte per Joseph Burgas.. . . .	1
<i>El restaurant de la platja</i> , sainet de costums vilatanes, per R. Ramón y Vidales	1
<i>L'intrús</i> , comedia en tres actes, per Tristan Bernard traducció cata- lana, den Carles Capdevila	2
<i>Pensant, Sentint y Rient (del cap y de cor)</i> , primer volúm per Pompeu Gener	1
<i>Pensant, Sentint y Rient (humorades).</i> Volum según	1
<i>L'amor vetlla</i> , comedia en quatre actes, per G. A. de Caillavet y R. de Flers traducció catalana per Car- les Capdevila.	2

Preu: 1'00 Ptas. == N.º 108